

Tillverkare:

ALBIN RAPP KONFEKTIONSFABRIK

Även vi säljer

- gärna på förmånliga avbetalningsvillkor - de moderna uppslagsböckerna och aktuella handböckerna som t. ex.
BONNIERS LEXIKON - FOCUS - NORSTEDTS
JURIDISKA HANDBOK - BONNIERS ALLMÄNNA
LITTERATURHISTORIA - LEXIKON FÖR KONST

AB LUNDEQUISTSKA BOKHANDELN

TELEFON 398 30

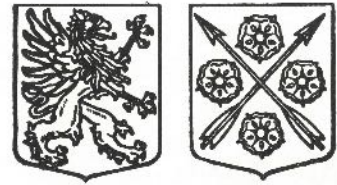
Tierps Tryckeri Aktiebolag 1962

SÖDERMANLANDS-NERIKES NATION

MAJHÄLSNING TILL LANDSMÄNNEN - 35 - 1962

SÖDERMANLANDS-NERIKES NATION

MAJHÄLSNING TILL LANDSMÄNNEN - 35 - 1962

INNEHÅLL

	Sid.
Från vår till vår	183
När jag kom till Uppsala	199
Kungstigern	212
Kvarteret Rosendal i Fjerdings 1874—1962.....	217
S. A. Hedin och Natio Sudermanno-Nericia	223
Kumlabygden och dess grannar	233
Skiva med Hornboskapen	237
In memoriam	241
Landsmännen	258
Utgående balanser i Nationens räkenskaper	260
Veteranerna	263

Från vår till vår

Så lägges då en ny länk igen till Majhälsningarnas långa krönikekedja. När vi satte punkt sist, var påsk anno domini 1961. Och sedan dess har det hänt mycket . . .

Det började traditionellt med Finland. Årets Nylands-stipendiat var gamle andrekuratorn m. m. Stig Westlund, och tillsammans med honom företog 1 Q en luftfärd till den gästfria brodernationen i Helsingfors, där nylänningarnas årsfest begicks under traditionsmättade former och under den erfarne Johan Lindbergs suveräna ledning. Det var en verklig upplevelse att få bli föremål för den nyländska gästfriheten, och Stig W. stod belåtet kvar och vinkade, när 1 Q med kjolen full av stickor efter kalkbacksåknigen for hem till Uppsala igen.

Då hade också landsmännen återvänt efter påskledigheten, och nationernas damer passade på att äta en liten vårterminssupé, då fru Inspektor och hedersledamots- och seniorsfruar tillsammans med yngre årgångar sågs med förtjusning äta 25-öres chokladbullar till apéritifen.

Det är inte var man förunnat att via sitt yrke få uppleva exotiska länder och spännande äventyr, men gamle landsmannen Einar Fagerström har gjort det, och en torsdagskväll i april tog han oss med på en persienfärd i ett charmigt kåseri, beledsagat av vackra bilder.

Så där i lagom tid före vårfirandet tyckte klubbmästaren Dag Forselius, att landsmännen behövde bli litet bättre vinkännare. Enkom för det ändamålet införskaffades en vinspecialist från Stockholm och lämpligt undervisningsmaterial, och en kväll sågs en stor skara bildningsförstande landsmän bänkade i högtidssalen med 3 rejåla vinglas vardera framför sig. Vinspecialisten visade sig vara en utmärkt lärare, och tillägnandet av kunskaper skedde snabbt och i en mycket trivsamt atmosfär. Efteråt smakade sillen och köttbullarna bättre än någonsin!

Det mest överväldigande beviset för att det led mot sista april fick man, när anteckningslistorna för majfirandet sattes upp. En lång kö ringlade genom nationens hall, och valborgslistan var fulltecknad efter en timme. Då kändes trångboddheten dyster igen. Men ännu dystrare kändes den, när det konstaterades, att majmiddagslistan var övertecknad. När så de utländska stipendiaterna, Ann Collis från England och

»Snuppe» från Finland, hade kommit, ja då var det snart dags att i långa vitmösseled vandra upp till Slottsbacken för att hälsa våren. Men det trevligaste är vi alldeles ensamma om — fackeltåget till Gillet!

En vårfager högtidssal och knoppande träd utanför fönstren hälsade den stora skara landsmän — mest äldre! som samlades till majmiddag. Den här gången var det Harry Martinson, Sture Nilsson och Dag Wirén som i egenskap av nyvordna hedersledamöter drack ur den Wibergska kannan. Och Hornboskapen spelade och »Lutter» Widstrands krönika var bra och värmen steg och allt var som det skulle vara en riktig majmiddag. När sedan Inspektor hade kontrollerat landsmännens fysiska spänst ute på Polacksbacken, bistådd av hela långa raden av gästande hedersledamöter, och allt hade befunnits vara väl, då kunde man skåda, hur en ungdomlig skara flockades kring sin sörmländsk vordne diktare allt under det att Boskapen med sitt ystra böl hyllade den närkingske Dag, som glatt höll för öronen, när bölet blev för starkt.

Mitt under alla värförberedelserna hade de sörmland-närkingska fotbollsspelarna gjort en alldeles egen liten vårmanöver — de utmanade nylänningarna och for i österled. I förfäran inför denna dådkraft utrustade nylänningarna sig med två landslagsspelare, varpå våra tappra gossar led ett ärofullt nederlag med 1—2. Detta måste ju på något sätt göras något åt, varför en revanschmatch ordnades i Uppsala dagen efter värbalen. De segerglada nyländska spelarna kom intet ont anande med damer och allt, greps av vårbalsromantiken och dansade, tills solen gick upp. Utgången av matchen några timmar senare kunde naturligtvis bara bli en — den sörmland-närkingska segern blev dubbelt större än väntat.

Detta var således förklaringen till det starka inslaget av »östsvensk tunga» bland de vårbalsfirande paren på nationen en ljus försommarnatt, då domkyrkotornets kajor från sin upphöjda plats kunde beskåda, hur frackklädda unga män och deras försiktigt trippande damer trotsade regndroppet och i festlig våryra vandrade från nation till nation.

Men redan långt innan den första lärkan hade kommit, satt klubbmästaren och kände i andanom, hur skönt det skulle vara att på Mälarens böljor stäva fram i den fagra sörmländska hembygden. När pingssten kom, satte han planerna i verket. Med fru Inspektor och Hornboskapen i spetsen och försedd med en försvarlig mängd föda och dryckjom gick en tapper skara landsmän ombord på en trevlig liten ångbåt vid Stadshuskajen. Och solen sken och vinden rufsade håret, när resan till hembygden begynte. Efter strandhugg på Björkö, där fåren gick livslevande och betade ovanpå minnena från fornstora dagar, tuffade fartyget i kvällningen in mot Strängnäs, där Inspektor stod på bryggan och mötte tillsammans med gamla landsmän Bertil Hagendahl och Lars Wickman, några av stadens fäder plus dess invånare. Efter övliga

Landshövding Valter Aman.

hedersbetygelser tågades det till stadens park, där Hornboskapen gjorde ett praktfullt framträdande. Och vad som sedan följde, ja se det var en riktig nationsfest, det!

Nästa förmiddag sågs en efter förhållandena ovanligt pigg och nyter skara vandra runt i den idylliska målarstaden. Och sedan var det dags att söka nästa brygga. Hornboskaparen Ulf Lindsjö, som svarat för de strengnensiska arrangemangen, lotsade fartyget till Vårfruberga, där pappa Lindsjö tog emot och den gamla klosterruinen fick besök.

Sens moralen av det här lilla referatet: Minst en målarkryssning om året! Det var så trevligt!

Men vårmånaden maj innebar också mycket annat än värbal och målarkryssning. Medan somliga redovisade terminens studiemödor i tentamina, försvarade några i en universitetskateder resultatet av trägen forskning. Finsk-ugraren Tryggve Sköld inledde respondenternas rad med en avhandling om urnorkiska låneord i lappskan. Bo Jung följde efter med Experimental studies inom kärnkemin och Göran Inger som tredje man försvarade en diger avhandling om det medeltida Sveriges kyrkliga visitationsinstitut.

Den 26 maj hölls vårterminens sista landskap. Vid detta valdes landshövding Valter Aman till hedersledamot. När det så var dags att föra vidare den blott ettåriga men redan så fast grundade traditionen kring

det Mårtengrenska ritualhornet (det horn ur vilket av- och pågående förste curatores dricker varandra till i champagne, som den pågående betalar), då sågs som ny förste kurator fil. mag. Ake Berglund, historiker och erfaren nationsman, som skulle leda nationens öden under ett kommande arbetsfyllt läsår med bl. a. kamratmöte på programmet. Nationsnämndsveteranen fil. stud. Orvar Starbäck fick nationsbiblioteket sig anförtrott. Fil. stud. Gösta Bergvall, redan beprövad som biträdande klubbmästare, övertog ledningen av klubbverket med klubbmästarinnan fil. stud. Ing-Mari Andersson och nye biträdande, fil. stud. Tom Åseskog, vid sin sida. För att undsätta den arbetstyngda klubbmästarinnan utsågs också en biträdande sådan, fil. stud. Kirsti Valvet. Till den maktpåliggande uppgiften som krönikör valdes med. kand. Jan Verneholt, även känd som VfN:s ordförande.

Samtidigt gick Bo Götberg och förste Q och undrade, vad en stipendievistelse i Marburg resp. Cambridge månede bära i sitt sköte. Men när det var dags att få uppleva det, ja då var läsåret 1960—61 ett minne blott.

Och sommaren stod i sitt flor och staden var rik på stämningar. Det doftade av blommor och träden i Flusterpromenaden var yppigt gröna och skänkte svalka när det var sol och blev smattrande paraplyer, när det ljuva sommarregnet föll. Springbrunnen vid Slottsdammen sorlade och så gjorde restauranggästerna i den närbelägna lokalen. Uppå på kullarna vid Slottet gav man i Strindbergs Erik XIV den yppersta teater och regissören Stig Ossian Ericsson kunde djupt bugande mottaga premiärpublikens starka applåder. Och nere på turistinformationen bokade fröken Gillberg in en stor mängd turister. Staden sommarsov således ej, möjligtvis tog den sig ibland en stunds siesta. Om så var fallet den 14 juli väcktes den i så fall bryskt av gälla trumpetstötter, revolutionära sörmland-nerkingar, Bastiljstormning och Tricolor. Men den dagen hade kurator lämnat staden och en väderlek, som likt kung Erik gick alltmer i moll. Men var tankarna dvaldes, därom skvallrade ett trådlöst bud: »Buvons enfants de la Nation!»

Och sommaren mognade, kvällarna blev mörka och månen lyste som en kokt kräfta på firmamentet. De landsmän, som redan kommit till stan samlades och förtäljde om de skaldjursrika vattendragen i Kvistbro och Mellösa, medan skalbankarna på tallrikarna ökade och ögonen fick lyster.

Att Uppsala är bäst, får man hoppas att de recentiorer, som i ett aldrig förut skådat antal kom och skrev in sig, upptäckte. Trots att det var mottagning på kuratelet varje dag kunde köbildningar inte undvikas och när det blev tid att summera, fann man att mer än tvåhundra nya hade tagit sig tid att immatrikuleras mellan ivrigt lyssnande på av Stu-

dentkåren föredömligt arrangerad studierådgivning, mellan besöken på studentdispensären och rundvandring på Carolina.

Lund hade katastrofal brist på rum. Även för Uppsalas del var tillgången på rum jämfört med efterfrågan minimal, men vad sörmland-nerkingarna beträffade kände vi tacksamt nog inte bostadsbristen så pressande, och vår statuariske patronus kung Olov kunde från sin stålsmidde springare rapportera att bostadsläget ute i Triangeln var gott.

Så tycktes dessa yttersta tider komma. Trots idoga övertalningsförsök hade Rudolf Edén under våren nämligen sagt upp sig för att helt kunna ägna sig åt vaktmästarpedagogisk verksamhet. Vaktombyte kom nu att ske från Rulle till Olle, som heter Carlsson i efternamn. Olle hade under flera år kommit med Nationens ingående post, varför det nu tycktes lämpligt att han tog hand om den utgående posten också. Det vaktmästarskifte, vilket föranlett mardrömmar och undergångsvisioner, kom inte minst genom Rulles alltfortfarande varande stora tjänstvillighet och genom att efterträdaren snabbt och skickligt växte in i sitt arbete att förlöpa mycket smidigt. Rulles tjugosexåriga epok på nationen var härmed slut, men den kommer att leva kvar i minnet hos alla de landsmän, som helt naturligt i begreppet Södermanland-Nerrike infattar vårt trivsamma, så förtjänstfulla vaktmästarpar.

Hösten skrev in sin ankomst på trädens gulnande blad och ett flygplan störtade i Ndola. Tungt och djupt kändes det på nationen, som i stillhet bidade den dag då Dag Hammarskjölds stoft fördes till Uppsala kyrkogård mellan led av stramt tysta studenter och florbhängda nationsfanor.

De flammande träden i höstens glasklara dager bildade också ramen till den högtidlighet i Rotarbol i Södermanland, där en minnestavla över gamle landsmannen J. J. Björnstahl avtäcktes av Prins Wilhelm och där nationens deputation ur Harry Martinsons hand fick mottaga Svenska akademiens Björnstahlmedalj. Det var en resa till hembygden, där man fascinerades av skönheten i den leende Sörmlandsnaturen.

Den 27 september var det så dags för landskap. Inspektör, professor Stig Claesson, hade flugit till Delaware för ett amerikaår, och således kom landskapet att hållas i närvaro av Rector magnificus, professor Torgny Segerstedt, som både denna dag och senare generöst skänkte av sin dyrbara tid åt en över detta tacksam nation.

Vid landskapet valdes kanslern för Abo akademi, professor Hugo E. Pipping och doktor Einar Fagerström, Gävle, till hedersledamöter av nationen. Seniorer blev fil. stud. Hans-Erik Linder och fil. kand. Anders

Doktor Einar Fagerström

Akademikansler Hugo E. Pipping

Åman. Lars Ekman, som under våren skickligt skött det fögderi som är andre kurators, hade — hör och häpna — även hunnit studera så framgångsrikt att en juris kandidatexamen blev lönen, och då han på grund av tingstjänstgöring inte hade möjlighet att fortsätta som andre kurator, kom Olle Johansson att fyllnadsväljas efter honom. Om recentiorer Olle Johansson står i 1957 års Majhälsning att han »tycktes trivas gott i den gamla fina nationsmiljön.» Nu hade han hunnit bli pol. mag., var garvad studentkårsfunktionär och tycktes fortfarande finna sig väl tillrätta i nationsmiljön, allt faktorer, som gjorde honom väl skickad att efterträda Lars. Ur protokollet kan vidare nämnas, att den till staden och Hornboskapen återkomne förste byråsekreteraren Bjarne Forss blev ordförande i stadgeutskottet, och att man beslöt att söka upprätthålla traditionerna från 1898 och ge ut en porträttkatalog. Landskapet var livligt besökt, långt och debattsuget.

Recentiorerna hade vid denna tidpunkt värmts upp både av det thé, den hornboskapsmusik och de visa råd, som av ämbetsmännen serverats dem vid den sedvanliga recentiormottagningen, där Anders Åman instruktivt och roligt berättade om nationshuset och där miss Sextusen presenterades. Söta Ulla Skoog blev nämligen den sextusende nationsmedlemmen sedan Södermanlands och Nerikes nationer gick samman i april 1805.

Recentiorerna var nu mogna att släppas fram i full frihet på recentiorsdagen den 30 september. D. v. s. det gränsade till barnmisshandel

Den sextusende nationsmedlemmen Ulla Skoog uppvakts under strängt överinseende av nye vaktmästaren Olle Carlsson.

att låta de pyjamasklädda nykomlingarnas pojklag ställa upp i fotboll mot ett lag av helt annan pondus och viktklass. Ehuru förstärkt med recentiorsvaktmästaren och troligtvis en polishund förlorade detta erbarmliga recentiorslag på läroverksplan stort mot Seniorerna, dessa läderkulesportens målhungriga giganter.

I aulan fick recentiores lyssna på ett excellent, internationellt betonat tal av professor Säve-Söderbergh, innan de fick uppleva ropningarna utanför universitetshuset. Utropstecknet kom som vanligt i hornboskaps toner, och så drog de unga under fana och klingande spel till nation och gasque, där de fick uppleva ett av teaterdirektör Krister Posse iscensatt spex.

Och terminen gick vidare med för en kurators del remissvarsskrivande, intygsgivande, studentkatalogsarbete och kuratorskonvent, då och då interfolierat av någon fest, som energiske och skicklige klubbmaestron Gösta Bergvall vänt biträdd av Ing-Mari Andersson ordnade. Man minns en kväll, då skaldjuren rasslade på nationen, en annan då herrarna trasslade, en tredje då Carl Nylander för seniorerna kåserade

Seniorerna — dessa läderkulesportens målhungriga giganter.

om sin italiska resa. Om damsupén har min sagesman, hustru Anna, att förtälja att den var synnerligen angenäm, om vilket också de unika fotografierna skvallrade. Tillsammans med Upplands fördrevs skutt-slentrianen på de nya slags nationsdanser med kabaréinslag, vilka fick namnet »Här på nation», och till vilka Hasse Linder var ivrigaste tillskyndaren.

Den 23 oktober bjöds en tacksam kurator på Vännerna från Nyköpings årsfest — en karolin bland hermelinerna.

Kuratorernas dagliga rutin stördes betydligt av den talrika ämbetsmannakader, som också måste använda kuratelet, och när tre porträttkatalogsredaktörer drog in med 1.500 formulärsvår påminde rummet om ett statligt ämbetsverk, varest en mindre tromb fått härja bland blanketterna. Ytterligare en telefon installerades, men när båda började ringa frenetiskt i anledning av den stundande gåsmiddagen, drog sig kurator hem till Triangeln för att få arbetsro. Där möttes han emellertid av än idogare signaler från sina egna apparater, då nationen i ett flertal tidningar hade annonserat efter en ny intendent för Stiftelse och kvarter och förste kurator var den där skulle lämna närmare upplysningar. Det måste han ha gjort på ett attraktivt sätt, ty när

»Rulle» Edén får medalj och applåderas av en annan av gåsmiddagens celebriteter — Jonas Samzelius.

förfrågningstiden var ute hade det inkommit hundra och en ansökningar. En var majoren K. P. Skarstedts och han är sedan den 1 februari vår intendent, som nu får verkställa de beslut som Förvaltningsdirektionen och Arbetsutskottet fattar. Dessa nämnder har nu i huvudsak samma ledamöter och söker i syn och sak samordna, rationalisera och effektivisera sin verksamhet.

Gåsmiddag stundade Mårtensdagen. För första gången var deltagarna på denna sollent högtidliga fest så många, att inte en enda liten landsman ytterligare skulle ha kunnat få in frackskörten på en hopfällbar stol för att gnaga på en enkel vinge. Stämningen var hög och vid honnörsbordet syntes förutom proinspektorsparet Segerstedt också ett betydande antal hedersledamöter, bland vilka Jonas Samzelius speciellt hyllades med anledning av den två dagar tidigare timade 75-årsdagen. Och Rulle avtackades officiellt och fick gyllene medalj och överlämnade själv en gong-gong till klubbmästaren. Krönikespionen Hasse Linder avlade innehållsdiger, rolig rapport och Ulf Lindsjö hyllade Kvinnan och Gåsen i de mest surrealistiskt fyndiga fraser. Fördansare tillhö-

Här fattas visa beslut.

rande någon rödstrumpepydd orden visade hur française skulle gå till, som om det hade behövts, när man såg oförbrännelige nationsnestorn Matts Essén charmant föra fru Ingeborg Lindquist i turerna. Festen varade till arla morgonstund, då de tappreste i en grå gryning frackklädda intog en frugal grötfrukost å lokal Gillet, denna gråa dag då kajorna hördes skrika i novemberdiset, då man levde på minnet och Sverige dessutom förlorade landskamp mot Schweiz.

Tempora mutantur och inte minst med dem studenten. Tag bara utseendet — nu för tiden är 40 % av nationsmedlemmarna flickor. Att de inte är fler blev man förvånad över, när nationen åkte bilrally en klar och solig höstsöndag. Ty vid varje kontroll var det i stort sett bara — och dessutom påfallande söta — kvinnliga funktionärer och så övertävlingsledaren Bertil Lindmark förstas. Som sagt tiderna förändras — studenter har underlag för att köra rally, eller SNally, som nationens variant har kommit att benämnas. Tävlingen gick längs en mångmila bana i sydöstra Uppland, var mycket knepig och synnerligen rolig och ett tjugotal ekipage av skilda årgångar startade från Triangeln och försvann raskt ut på okänd ban att läsa karta och lösa rebus. Den

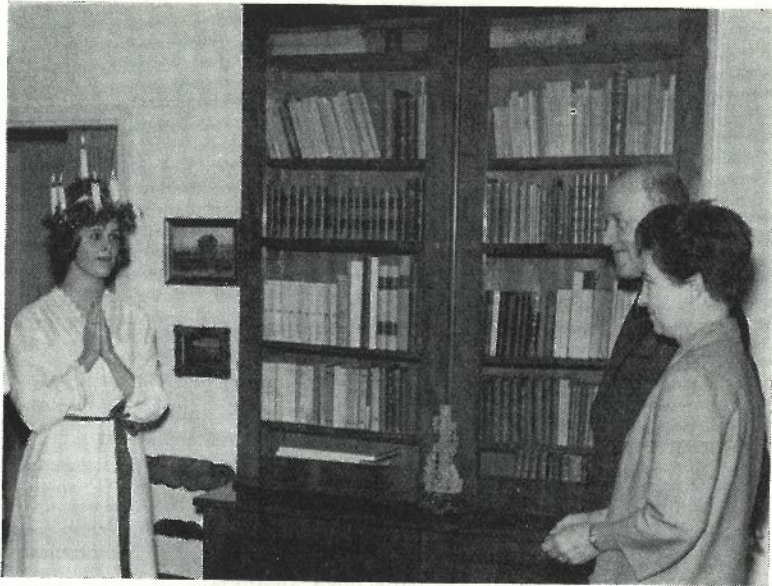
lyckade tävlingen avslutades med ett mindre party och ännu måndagen syntes ovanligt många bilar stå vid nationen.

Slutet av november och eftertankens kranka blekhet. Böcker lästes, tider beställdes, kurser repeterades och det skrevs uti tentamensböcker.

December kom och med månaden jullandskapet, vid vilket fil. stud. Margaretha Ericsson och jur. kand. Hans Corell upphöjdes till seniorer. Ny andre kurator efter Olle Johansson blev efter ett livligt val där 89 fullmakter inlämnades fil. mag. Bengt Olov Grönkvist, i nationssammanhang välkänd och välmeriterad från idrott och förvaltningsdirektion. Nationens biträdande klubbmästare Tom Åseskog tog bort ordet biträdande och vid sin sida fick han Kersti Byléhn som klubbmästarinna. Nya i klubbverket blev också Hans Norman och Christina Gombrii. Lena Åman lämnade posten som internationell sekreterare åt Titti Leczinsky och tog själv plats i Nationsnämnden efter Ingrid Arfvidsson, som gick i examenstankar. Och outsiders Ulf Lindsjö, som bars fram av motionspartiet emot idrottsledarposten, motionerades ut först i tredje voteringsronden. Olle Johansson avslutade sitt noggranna kuratorsarbete med att göra upp ett detaljerat statförslag, som slutade på kr. 68.043: 91. Statförslaget hade noga »manglats» i Nationsnämnden. Denna hade t. o. m. för första gången (?) i sin arbetsfyllda historia en dag samlats redan kl. 07.15 å kafé Uroxen, där ett lag sotare och trenne ölutkörare förvånat blickade på de yrvaket plirande sammanträdande, som mangrant hade lyckats ta sig från paulun ut i kulen decembermorgon, så när som på den, som ivrigast pläderat för att morgonstund har guld i mund. Detta blev en liten avvikelse från landskapsreferatet. Den tre och en halv timme långa nationssammankomsten slöt annars med att landskapet beslöt inleda stipendiatutbyte med Polen, och att professor Segerstedt hemförlovade landsmännen, som tog fasta på rådet med reservationen — först Lucia.

Denna hedervärda dam fick sin namnsdag och ämbetsmännen väcktes till flämtande liljeholmsljus. D. v. s. först kom — åtminstone till kuratorsparet och helt utanför det drömda programmet — en piratlucia i grov blaggarnsskjorta, lurviga ben och försedd med en med hänsyn till den tidiga morgonen präktig basröst. Sedan detta ej förutsedda följe försetts och försvunnit ut bland mörksens makter, nalkades så den liuffwa med fagert tärnetåg och tände en tindrande glans i halvslocknade landsmannaögon.

Och det blev afton och nationshuset bågnade av alla de, som lyckats få biljett. Professor och fru Arne Furumark var proinspectorspar och för dem och alla andra spelade flickorna upp spexet »Squawally eller Soppmöte på högsta nivå». Högsta nivå utmärkte verkligen denna fö-

Lucia uppväktar rektorsparet, professor och fru Segerstedt.

reställning både ur musikalisk, koreografisk, skönhets- och allmänt indiansk synvinkel. Vilka som dvalts i författarwigwamen och som in-studerat krigsdanserna är enligt genrens regler strängt hemligt, men nog bör Ing-Mari Andersson hyllas liksom Lena Aman, Christina Gombrii, Barbro Sebardt och Elisabeth Agårde. Kirsti Valvet och Lillemor Angantyr framträdde dessutom hypnotiserande landsmännen i en in-lagd, hisnande rymdopera. Till Lucas valdes Qla Holmquist, kring vars gravitetiska slevföring landsmännen sågs packa sig. Lucas följe fick i år fritt fält.

Så for då landsmännen hem att långt bort i Tivedsskog och Ving-åkersbygd njuta en välbehövlig, välbehaglig vila från studier och upp-salaluft. Men Kurt Fransson föredrog att lämna våra landamären för att i stället i Krakow representera som vår förste polenstipendiat. . .

Så grydde ett nytt år och den åttonde januari kunde man på nations-gården se en julgran brinna med klar låga, lysande på såväl julgrans-plundrare, som representanter för stadens ordningsmakt.

Flickornas luciaspex: Indianskt toppmöte.

Den 23 januari ansågs förste kurator ägna för litet intresse åt natio-nens idrottsverksamhet. Den 24 deltog han i nationens lag, littera B, och bidrog med tu raska skott i en stolpe till att morske män från Dalom fingo lida nederlagets bittra skam och smälek. Den 25 vilade han armen.

Fimbulvintern kom, Kylan knäppte i det gamla nationshusets knutar och mången landsman lät som tecken på årstiden en ur något hatt-lager framplockad vinterstudentmössa pryda sitt änne. Lagom till den 4 februari blev det emellertid tö, varför ett ansenligt antal föräldrar stolt kunde visa upp sina telningar på barnfesten. De unga förnöjdes med färgkriter, tårta och saft, medan fäderna lade beslag på de bästa platserna vid Kalle Ankaföreställningen.

Stig Ossian Ericsson föredrog dock att tala om annan filmkonst inför seniorerna senare i veckan. Deras kollegium följdes av herrmiddagen, vilken i dagboken fått betyget — en av de trevligaste kvällar jag upp-levt å natio. Till den höga stämningen bidrog kanske främst fyrtiotalets klassiska »Fyra kring en flygel» Trots att de blivit män i staten de fordna pojkarne, hade de accepterat vår inbjudan, och Lelle, Richard, Carl-Uno och Bjarne fick stormande applåder, inte minst av proinspec-tor Sune Carlsson och det fyrtiotal seniorer, som infunnit sig.

Februarilandskapet var lugnt och revisionsberättelser och redogörel-ser klubbades i rask takt. Till seniorer valdes fil. stud. Karin Nilsson, fil. mag. Lars Ehlin samt jur. stud. Dag Forsselius. Curatrix emerita Sylvia Boström fyllnadsvaldes till Förvaltningsdirektionen. Man beslöt utan större debatt att riva Kartago och det efter sin sista innebyggare bemälda »magnussonska huset». Anledningen till detta är att husen nu tyvärr blir alltför dyra att restaurera. Dessutom har Förvaltnings-direktionen fått in ett synnerligen förmånligt rivningsanbud och slut-ligen börjar det skåp, på vars spåda axlar taket vilar, nu att bägna. . .

Den 27 februari beslöt Stiftelsens arbetsutskott att inreda vissa hobbylokaler (däribland TV-rum) i Triangeln för att därigenom något avlasta de hårt ansträngda nationslokalerna. Den dagen hade curatores också glädjen att få träffa Inspektor, hemkommen på fransysk visit från USA.

Februarigasquen avhölls i år som kommunalstämma och bondbröllop i Sörke socken. En talrik allmoge hade mött upp. Menyn bestod av fläsklägg med rotmos och vid borden kunde drickas kask. Ett inhemskt spelmanslag stampade upp stämningen i dansstugan till den höjd, där höves en Zorn att fånga.

»94-åringen tackar för vänlig hälsning» löd svaret från Levi Rickson på det telegram som avsändes, när Hembygds- och kulturnämnden hade Jeremiasafton. Nationens spelmanslag framträdde åter, och Erik Hjalmar Linder tolkade Jeremias på ett så förnämligt sätt, att han aldrig höll på att få sluta denna minnesvärda hembygdskväll. Kulturnämnden stod under våren som arrangör också för andra program, som en Polen-afton och i samarbete med den klassiska föreningen Sodalitas »En kväll med Catullus».

En tid därefter bjöd Hornboskapen till dans, vilken dock avstannade, då gästerna i stället likt en hjord skockades kring instrumentalisterna, (som vanligt bättre än någonsin, vilket också betonades på efterföljande hornboskapsskiva.)

För att nämna något annat av det som hänt och händer, så har under året flitigt diskuterats förhållandet studentkår och nationer, valsystemet till studentkårens direktion m. m. Av många tecken är det påtagligt att en ny tid inte minst genom de ökade studentkullarna bryter in över nationerna, som då — samtidigt som de måste värna gamla, värdefulla traditioner, också måste få och anpassa sig efter nya funktioner. De många studentbostäderna är en sådan, det »faddersystem» som prövades under hösten, och som kommer att utvecklas vidare är en annan. Faddersystemet innebär att recentiorerna får uppgift på någon äldre landsman, som studerat deras ämne, och som bör kunna hjälpa dem på olika sätt känna sig hemtama i Uppsala.

Nya uppgifter för nationerna diskuteras, men samtidigt är det emellertid genom lokalsvårigheter svårt att få rum för några nya aktiviteter, och byggnadsfrågan i vårt kvarter är brännande och blir det än mer. Landsmännens antal ökar kraftigt och curatores och nämnder har svårt att stänga till om sig när de behöver verklig arbetsro. Men för det nuvarande nationsslottets bevarande tycks opinionen stå enig, och en framtida lösning måste ta hänsyn till det.

Schack, bridge och biljard är tre spel som under året bjudit det anrika brädspelen spetsen på nationen. I schack har en stor turnering spelats. I bridge har vi i paret Ulf Riddarström och Hans von Euler ett par elitspelare, av vilka den förste varit entusiastmerande bridgeförman och lärare i den nybörjarkurs, som med stor anslutning anordnats.

Den biljard slutligen, som av disponent och fru Gustaf Weijnarth donerats nationen och som deponerats Triangeln har genast blivit mycket uppskattad och genom den har Nationsnämnden ock sett till att nationen fått sin första biljardär.

Idrotter i mer konventionell form har under året med framgång utövats och i bollsporter och då handboll par préférence är S-N ett fruktat namn. Men även i motionssporter och framför allt då »mass»-terränglöpningarna på lördagseftermiddagarna har sömmland-nerkingarna flitigt deltagit.

Under våren kanske en del sprungit för att komma med på film, ty då började en nationsfilm ta form. Dess energiska regissörer under ledning av teaterdirektören Owe Adolfsson sprang kring överallt och ropade »klart kameran går» och aldrig har väl kuratorsrummet varit så finstädat eller en recentiorska lett så bedårande vackert som vid dessa ord.

Men alla kan ju inte komma med på film. Men att de kommer med på fotografi, det har sannerligen de tre energiska porträttkatalogsredaktörerna Åke Holm, Timo Kärnekull och Ivan Svensson sett till. För som det annonserades i förra Majhälsningen planerades då en ny porträttkatalog och detta gigantiska arbete är nu vad den redaktionella sidan beträffar slutfört — må landsmännen ivrigt ta del av resultatet!

Till finansieringen av detta projekt har annonsering i »Aktuellt från Södermanlands-Nerikes Nation» verksamt bidragit. Aktuellt utveckling är en av årets stora nyheter. Ur landskapskallelsen har vuxit fram en tidning, som visat sig fylla ett stort behov för kontakten med de nu över 1000 landsmännen. Den är också ett komplement till Majhälsning, som därigenom också i än högre grad bör kunna koncentreras på nationshistorik och den värdefulla kontakten med de äldre landsmännen och hembygden.

April månad är nu här, men vintern tycks hålla sig kvar på narri. Blötsnön vräker dagligen ner och svartbäcksgubbarna har ännu inte kastat sig ner för Fyris vilda fall. Man anar inte, att det är mindre än månaden kvar till årets kamratmöte, den sammankomst som nu en längre tid har kastat sin angenäma skugga framför sig. Landsmännen hälsas välkomna!

Men kamratmötet är en annan historia. Den kommer att skrivas i den Majhälsning, vilken skall förtälja om hur det var att möta våren 1962.

Som en förvarning om denna ljuva tid sändes alla landsmän en vårlig hälsning från Södermanlands-Nerikes Nation!

Uppsala i april 1962.

Sylvia Boström

Ake Berglund

När jag kom till Uppsala...

De sju följande bidragen speglar en tid av sextio år. Varje nytt författarnamn visar att ett decennium har gått. Förändringarna kommer sakta glidande i Uppsala- och nationsliv, då och då markerade av stora händelser, som satt sitt utropstecken över skeendet. Det var en tid då en bra dubblett kostade 110 kr. i terminen. Man tar ställning inför borggårdstallet, studentskorna vinner definitivt plats i ett utpräglat manssamhälle, kreugerkrasch och krig kastar skugga över uppsalaliv, studiefinansiering saneras i ensamhetens stad och studenten i universitetsutredningens tidevarv prövar vid Akademien nya utbildningsvägar.

Jag ber varmt få tacka bidragsgivarna, som varit så tillmötesgående och på min förfrågan gett var och en sin personliga syn på hur det kändes att komma till Uppsala. Kanske är det när man kommer som recentior man upplever de starkaste intrycken, kanske är det då man bäst avläser universitets- och nationslivets puls.

A. B. (rec. 56)

recentior 02.

Förste Kurator skriver och ber mig helt kort berätta något om hur det var för sextio år sedan att komma till Uppsala och till nationen. En lockande uppgift, men svår. När man blir gammal blir man tillbaka-blickande, man känner ett behov att göra klart för sig själv hur det var och hur det blev och hur det kom sig att det blev så och ej annorlunda.

Tyvärr får man just aldrig tid och ro att tänka tillbaka på det förgångna. Nu et ger mer än nog att iakttaga och begrunda. När jag i maj förra året mottog uppdraget att vid promotionsmiddagen på Slottet framföra jubeldoktorernas tack till Alma Mater Upsaliensis, så gav det en yttre anledning att kalla fram minnena från studenttiden, men det stannade vid blotta ansatsen. De kamrater som hade minnen gemensamma med mig var borta, jag hade ingen att vädja till. De få överlevande av 1911 års promoti hälsades med vänliga ord och hyllades, icke för vad de till äventyrs utträttat utan för att de överlevat. Sällan har jag fått ett så starkt

intryck av slumpens lek med människor, av tillfälligheternas övermäktiga spel.

När jag i september 1902 skrevs in i nationen, var Marcus Hult förste kurator — en härlig man, student i anda och sanning, beundrad och varmt avhållen. Hans namn i studentvärlden Hurcus Malt förkortades vanligen till Hurcus; hans röst liksom hans gestalt var »hurkulisk», men ingen av kvinna född har haft så vänliga ögon. Hans hjärtliga välkomsthälsning var en uppmuntran för den blyge recentiorern.

Inspektör på den tiden var den berömda fysiologen Olof Hammarsten, av landsmännen omfattad med tacksam vördnad alltsedan den tid då han, ehuru östgöte, behjärtat räddade nationen ur en pinsam inspektorskris. Han var en fin och försynt vetenskapsman, utan yttre later men med självklar pondus. Hans omsorg om landsmännens bästa tog sig bl. a. uttryck i att han till sina — mycket uppskattade — nationssupéer i gamla Kemikum i stället för smörgåsbord och snaps lät servera stark buljong med pastejer, under förklaring, till de invigda, att den heta kryddade vätskan på en ung organism hade samma stimulerande och aptitretande verkan som brännvin.

På den tiden fanns icke skymten till studierådgivning, de upplysningar som meddelades i ett av föreningen Verdandi utgivet häfte sågs av många professorer med ovilja såsom ägnade att inskränka de akademiska studiernas frihet. För egen del var jag ytterst obeslutsam i fråga om valet av fakultet och började mera på måfå att höra engelska lektorn Fuhrles föreläsningar om Dickens, en författare som jag aldrig upphört att beundra. Men engelska och tyska bildade då tillsammans examensämnet »germanska språk», som enligt all erfarenhet krävde mycket tid, allraminst två år. Därmed kom jag redan från början in i det skede av studierna som jurister ansågs nå först efter avlagda tentamina i romersk rätt, rättshistoria och encyklopedi. Den som tillryggalagt detta förberedande stadium hälsades av äldre kamrater välkommen »på de stora vidderna» (där föräldrakontroll av studiernas fortskridande var utesluten). Jag hade sålunda tiden för mig, och den användes mindre för studier än för den allmänna orientering i det akademiska livet som numera brukar varmt tillrådas på recentiorsmottagningar men som effektivt omöjliggöres av de allt mer skolmässiga studieplanerna.

Min första deltentamen, i tyska språket, gav icke heller önskat resultat. Det var en nedslående start.

Nationen var för landsortsstudenten ett hem, för visso ej blott under håltimmar mellan föreläsningarna. Där fanns kamrater att språka med, där fanns tidningar, där fanns inneklosett — många studenter iddes ej ta kännedom om de mörka och ogästvänliga uthus som misspydde Luthagens gårdar.

Nationens landskap och fester bildade färgrika inslag i vardagslivet. Man fick då se och höra sägenomsusade landsmän, blev småningom bror med en och annan, händelser som med stolthet noterades i terminkatalogen. Rangordningen mellan årskullarna uppehölls strängt, presentation hade den givna formen *Wellander 02 — Lithander 99 — tack ska du ha*. Försök från den yngre sidan att proponera broderskap uppfattades som utslag av sinnesförvirring eller total berusning. Ett viktigt skiljemärke var den höga hatten, som anlades på hösten efter tre fullbordade studieår. Det hände att någon vettlös person, exempelvis en stockholmare, iförde sig cylinder redan efter andra studentåret, men det ansågs förmätet och kunde leda till att den fräcke fick sin utmanande huvudbonad avslagen.

Livet var enkelt. Min bror Carl och jag hade en dublett på Luthagen som kostade 110 kronor i terminen, vartill kom 5 kronor i månaden för stället. Tre mål om dagen på matstället Börjegatan 7 torde ha kostat 45 kronor. Jag hade tur, kom genom min bror in i ett matlag av äldre studenter med starka studieintressen och stadgade vanor. Flera av dem har sedan gjort värdefulla insatser i svenskt kulturliv, andra ha gått bort i förtid.

Det akademiska livets årscykel nådde sin höjdpunkt sista april, då studenterna hälsade våren välkommen. Jag hade hört mycket talas om denna glansfulla fest och om de mångahanda förberedelser som ansågs nödvändiga. Studierna nedlades i god tid, vanligen för att icke återupptagas den terminen. I ett med mitt befryndat matlag anbefalldes för den tidiga supén före samlingen på Slottsbacken risgrynsgröt och mjölk som varande »på en gång billigt, närande och lättpytt». Glädjen slog också mycket riktigt ut i blom, delvis i full blom.

Jag var alltså väl förberedd för ett glädjerikt vårfirande. Mina båda föräldrar var Uppsalabarn och bevarade till livets slut en romantisk hänförelse för universitetslivet. Äldre kamrater hade märkliga saker att berätta om hälsningarna sista april och nationsmiddagen första maj. Icke dess mindre — eller kanske just därför blev min första Valborgsmässofest en besvikelse. Min bror Carl låg i Malmköping, andra vänner var upptagna på olika håll, och jag kände mig mest ensam. Bacchus dyrkade jag på rätt stort avstånd, och Venus hyllades endast i bild på väggen — den främsta pinuppan då torde ha varit Cléo de Mérode — ordet pinuppa fanns ej, men väl begreppet.

Den speciella lyckan att vara ung student i Uppsala lärde jag känna först på hösten 1903, närmare bestämt på en s. k. Malmköpingsafton på gamla Hörnan, med glam och gluntsång och glögg. Jag kan datera händelsen, det var som en uppenbarelse. Men den kom först efter recentiorsåret, som jag skulle skriva om.

Erik Wellander

recentior 12.

När jag skriver i Majhälsning är det som en påminnelse från den gyllene tid, då jag var kamrat och landsman med min generation sörmlänningar och närkingar — och vän med många av dem. Det betydde mycket för mig, som kom från Stockholm, en kåkstad, som existerade i mitt medvetande bara som en plats, där mitt hem var beläget, ej som någon hembygd, att f. s. a. s. till skänks just en hembygd! När jag senare (1919 som F. K.) fick tala för hembygden på Nationen, då kände jag djup tacksamhet och räknar den stunden som en av mitt livs rikaste upplevelser.

Vad allt var fritt från politik, både inrikes och utrikes dylik, då jag ht 1912 inskrevs i Nationens stora liggare — jag kunde ju åberopa, att min far och min morfar tillhört Nationen, annars hade jag ju hamnat i Stockholms nation, som vi på den tiden brukade kalla ett annex till Centralstationen i Stockholm. Naturligtvis ville vi reformera hela världen, men någon partibildning kommer jag inte ihåg — förrän i samband med 1913—14 års händelser — då tog vi i sanning ställning — för Kungen eller Staaff!

Vilka landsmän jag minns. Först och främst *Mats Essén*, Förste Kurator, som mycket vänligt — vad han var nobel den mannen! — men samtidigt mycket bestämt tillhöll mig att ta av mig överrocken, då jag första gången steg in på kuratorsexpeditionen för att immatrikuleras. Och *Jonas* (= J. Samzelius), som redan andra gången jag mötte honom hälsade mig med ett »hej, du gamle!», vilket vänligen glädde den 18-åriga recentiore. En skämtare påstod (i krönika?), att Jonas på detta sätt hälsade även duvorna på Nationens gård.

Och *Bengt Mannerfeldt* — mens sana in corpore sano, i sanning en imponant fremtoning, då han med sin marskalkstav ledde trappmarschen! Denne glade och godsinte jätte kunde dock stundom, om han blev retad, bli fruktansvärd, men vreden gick snart över. Då jag en gång som kurator satt på expeditionen före en gask, inträdde den gode Bengt, tog mig, som man tar ett litet barn, på armen och sprang uppför trappan med mig och placerade mig mitt i kuratorssoffan under prins Eugens tavla!

Från landskapen minns jag fr. a. *Elias Söderström*, Självhjälpens osjälviske målsman — det var ett säreget ljus över honom, närhelst han framträdde. Från gaskerna — oförgätliga med sång och skålar och tal kommer jag alldeles särskilt ihåg *Rutger Sernanders* tal —

aldrig senare har jag hört någon tala så inspirerat om hembygdens natur. Efteråt ville han alltid, att Nationsångens sista strof »Vänliga hembygd» skulle avsjungas. Och *Erik Wellanders* improviserade, kvicka tal då han, stående på ett bord, lät sin spiritualitet flöda — sådant kan aldrig glömmas.

Jag, den ytterligt försagde och blyge nykomlingen, vågade de första åren aldrig yttra mig, men så småningom fann jag, att det inte var farligt att ta till orda, inte på landskapen och ej heller på gaskerna. Jag vill gärna ha sagt, att detta har betytt oerhört mycket för min utveckling och hela mitt senare liv, och ingen kan vara tacksammare mot Nationen än jag för allt det fina, vackra och muntra jag i dess hägn fått uppleva.

Ake Lagerholm

recentior 22.

För den som var utrustad med en glupande aptit på kunskap och på människor tedde sig Uppsala helt naturligt som ett Eldorado, där man skulle komma att möta allt som man drömt om under enformiga och tämligen trista skolår. Själv kan jag inte säga, att jag blev besviken. Redan den yttre miljön, som då ännu var något av en fridfull idyll, verkade inspirerande. Och över gator och byggnader svävade en sky av minnen från gamla dagar, från gångna tiders lärdomsliv.

Tyvärn blev mina studieår alltför få och därigenom kom jag inte heller att växa in i nationens liv. Men självfallet deltog jag så långt det var möjligt i allt som hände. Min vän *Gunnar Hultgren* hade för övrigt redan ett par år under en livlig korrespondens hållit mig underrättad om vad som hände där och i det akademiska livet i allmänhet. Jag kom på detta vis ganska väl förberedd till staden. Det blev emellertid en upplevelse att se och möta alla de människor man hört talas om eller redan lärt känna i böckernas värld.

Inspektör var under min första termin den lärde och vida berömde latinprofessorn *Per Persson*, som till sina övriga egenskaper kunde lägga en eloquentia corporis av imponerande slag. Han efterträddes av den inspirerande och mycket älskade *Rutger Sernander*, även han en första rangens forskare, som jag redan sommaren förut som deltagare

i Svenska Fornminnesföreningens möte hade hört tala väckande ord från Uppsala högar om det förnedringens tillstånd som då rädde på denna plats.

Förste kuratorer voro i tur och ordning den för ett par år sedan som historiektor bortgångne Bertil Thyresson, numera kirurgprofessor Olle Hultén och vår nuvarande ambassadör i Dublin Leif Öhrvall. Alla voro vänliga äldre kamrater, som vid sidan av att de med allvar ryktade sina värv också gärna räckte en hjälpsam hand åt blyga och tafatta landsmän. Jag vet inte, hur förhållandena gestalta sig i våra dagar, men sådan hjälpsamhet präglade i hög grad kamratlivet i början av 1920-talet.

Mitt allmänna intryck av den tidens studenter är, att de flesta med intresse, några rent av med liv och lust, ägnade sig åt sina studier. Detta innebar givetvis inte att de tillfällen försumrades, som kunde motivera ett glatt lag på nationen eller eljest. Nationshuset var nog vad möbler och inredning beträffar ganska nedslitet och jag är inte säker på att studenterna i våra dagar skulle vara helt tillfredsställda med de middagar den eljest förträfflige Johan Ferm åstadkom i de primitiva köksregionerna. Svartsoppa kunde bli ganska kall på gasmiddagarna, innan vi som satt nere vid bordsändarna hunno bli serverade! Punschen var inte längre den vanliga drycken vid eftersläckningen men fortfarande brukades de gamla skivorna med lister i kanterna för att hindra dropp!

Jag släppte inte helt kontakten med nationen, när jag flyttade till Stockholm, men det blev inte så ofta jag fick tillfälle att vara med, förrän jag i början av 1930-talet kom tillbaka några månader i ett par repriser för att skriva på min doktorsavhandling. Vad som då slog mig som något alldeles nytt och för mig obekant, var i vilken utsträckning studentskorna under de mellanliggande åren skaffat sig en ställning i nationslivet. Tidigare måste man nog säga, att detta praktiskt taget helt och hållet var präglad av det manliga elementet och att det kvinnliga inslaget, till numerären mycket blygsamt, inte kom mycket till synes i detta sammanhang.

När jag tänker tillbaka på mina samtida i nationen, av vilka inte så få nu äro döda, slår det mig hur många som redan i ungdomen voro särpräglade och hade en egen profil. Det skulle vara fängslande att veta, om detsamma kan vara förhållandet i våra dagar med dess mångdubblade studentantal och väl även mera uniformerade skolutbildning. Många av de gamla kamraterna har jag mött senare i livet i de mest skilda sammanhang och glatt mig åt att kunna jämföra de spröda minnena från vår första bekantskap med den bild jag sökt göra mig av dem nu och deras gärning i samhällslivets tjänst. Många

har jag genom omständigheternas makt lärt känna närmare och flera ha blivit mina vänner för livet. Om dem alla vill jag emellertid gärna med skalden säga:

På gamla vägar råka gamla vänner
åtminstone i tankarna varann.

Gösta Berg

recentior 32.

Början av 30-talet kännetecknades av de hårda depressionsåren och det aktuella året 32 främst av Kreuger-kraschen. Jag har inget intryck av att dessa omständigheter motverkade nyblivna studenters intresse för fortsatta studier. Studerande har ju under alla tider tvingats arbeta under knapphetens kalla stjärna. Finansieringen av studierna behövde ej heller försvåras av det bistra ekonomiska klimatet. Tvärtom fanns det talesmän för att ungdom under dåliga tider borde uppmuntras att skaffa sig utbildning, som kunde nyttiggöras för samhället under de bättre tider, som ekonomiska experter med hänsyn till konjunkturer-

nas växlingar förutspådde. Dessa funderingar ledde emellertid inte till förbättrade möjligheter till statliga lån och stipendier. Huvuddelen av dem, som ej varit tillräckligt förutseende vid val av föräldrar, var fortfarande hänvisade till att mot borgen av hjälpsamma och trohjärtade släktingar och vänner söka lösa finansieringsfrågan.

Sedan 30-talets student på traditionellt sätt ordnat de ekonomiska problemen, torde ej heller i övrigt hans recentiorsår nämnvärt ha avvikit från närmast föregående studentgenerationers. Rumsförmedlingen uppvisade ännu mycket övrigt att önska. De fåtaliga studentrum nationen förfogade över var ej tillgängliga för en recentior. Nationens första studentbostadshus tillkom först under senare delen av 30-talet. Adresser på lediga rum fick inhämtas hos stadens annonskontor. Eftersom förteckningen skulle hållas aktuell av hyresvärdinnorna var den synnerligen otillförlitlig och kunde ge utrymme för många överraskningar. Vid ett tillfälle överräckte »inackorderingstanten» en lång lista med »förhållningsorder för inneboende» och påpekade dessutom,

att taffeln i rummet endast fick användas som bokhylla, ej såsom musikinstrument. Krav på att hugade rumsspekulanter själva skulle stå för uppvärmningen och nöja sig med tillgång uteslutande till nationens bekvämligheter var ej ovanliga. Dylika rum var dock alltfjämt eftertraktade eftersom de mestadels hade egen ingång och var billigare än moderna rum. Dessutom var den bohemiska atmosfären ganska lockande. Personligen hade jag turen att efter en tid erhålla ett på Ofvandahls vind, i hörnet av Järnbrogatan—Sysslomansgatan. Rummen där bar spår efter många studentgenerationer och flera kända personer, bl. a. August Strindberg, påstods ha bott i dem.

Matfrågan ordnades vanligtvis genom abonnemang på något av de kända matställena, men även enkla barer med betalning per måltid hade börjat växa upp. Privata matlag förekom ännu och tillsammans med några skolkamrater deltog jag under 2 år i ett hos en inflyttad läraränka.

Redan vid inskrivningen togs nykomlingens tjänster i anspråk av nationen i det att han fick medverka till rationaliseringen av kuratelets arbetsbörda genom att själv skriva in sitt studentbetyg jämte andra äskade data i nationsmatrikeln. Sedan förste Q som erkänsla företagit titelbortläggning och även avgiften av andre Q kvitterats med ett »Tack ska du ha» var recentiorens kontakter med nationen under den första tiden inskränkta till mer eller mindre sporadiska besök för att följa med i den rikt representerade hemorts- och rikspresen. Småningom dristade han sig kanske fram till brädspelsbordet, när det tillfälligtvis inte var ockuperat av äldre landsmän.

Med förväntningar, underblåsta av livfulla skildringar från äldre landsmän, kunde så recentiorer börja se fram emot sin första nationsfest. För egen del var jag på grund av militärtjänst förhindrad delta i min årgångs »recentiorsgask». Jag kan därför ej verifiera det berättigade i den opinionsstorm, som kom att leda till recentiorsskändningarnas avskaffande till stor del (1933 hölls den sista något modifierade skändningen). Mitt första deltagande kom i stället att bli i höstens största festlighet, Gåsmiddagen. Nationen var än så länge ej större än att plats kunde beredas alla som önskade deltaga i middagen och vi recentiorer blev så väl omhändertagna av de äldre landsmännen, att vi omedelbart kände oss inneslutna i kamratrekretsen. Denna, liksom övriga nationsfester, präglades av glad och otvungen stämning. Enstaka äldre landsmän kunde visserligen beklaga sig över att dansen, till följd av det ständigt ökande antalet kvinnliga nationsmedlemmar, tagit överhanden på festerna, men deras aktivitet på dansgolvet visade, att de innerst inne gillade förändringen. Det var till och med nära att den »gask», som varje år anordnades endast för manliga nationsmedlemmar vid ett par tillfällen måste inställas på grund av för liten anslutning.

Jag har hört, att recentiorer många gånger plågats av olika grad av ensamhetskänsla under sin första tid i lärdomsstaden. I detta fall var jag lyckligt lottad, då jag redan från början hade goda vänner från min egen stad och skola. Vänkretsen vidgades sedan undan för undan allteftersom tiden gick. Så förflöt min Uppsalatid under angenäm blandning av studier och nöjen.

Bertil Bergström

recentior 42.

Några förstahandsintryck från Upsala är faktiskt inte lätta att finna! Däremot har jag fått anledning fundera något över hur minnet sviker en människa när man börjar »komma något upp i åren». Säkerligen är också funderingar av detta slag den djupaste avsikten med den illfundigt komponerade rubriken — »När jag kom till Upsala (för egen del anno 1942 om hösten)».

Ett måste först som sist sägas — jag kom för sent! Det var inte första gången i mitt liv och avgjort inte den sista. Men för en gångs skull fanns en naturlig förklaring. Det andra världskriget rasade ännu

och vid den tiden var i varje fall inte militärväsendets utryckningsdagar avstämnda mot Södermanlands-Nerikes nations inskrivningsdagar. Så kom det sig att jag inte lyckades bli upptagen i nationens hägn förrän dagen innan recentiorsgasken.

Från gaskdagen stammar därför mina minnesbilder. Medan gula höstlövlöv dalade i eftermiddagssolens sken spelades på studenternas idrottsplats (sandplanen) en tydligtvis med stort intresse motsedd fotbollsmatch. Vi recentiorer hade att möta ett med hänsyn till vedertagna fotbollsregler alltför stort antal seniorer, bland vilka namn som Flisan, Slaggen, Stor-Sven, Nicke och Rulle gjorde sig märkbart hörbara. Såsom den sist ankomne fick jag det tvivelaktiga nöjet att vakta recentiorernas mål och därmed också tillfälle att klara två straffar av Stor-Sven. Vi förlorade detta till trots med 5—0. Min fortsatta verksamhet har därefter med visst intresse följts av nämnde Stor-Sven. Det snöpliga återtaget från fotbollsmatchen rymde för sin del speciella problem. Jag hade ännu inte eget rum. Innan min avfärd från hemorten till Upsala hade optimistiska röster viskat i mitt öra »Bostad ordnar sig alltid». Så visade sig knappast vara fallet. Först två veckor

efter ankomsten lyckades jag med hjälp av UNT:s annonsavdelning spåra ett acceptabelt rum i en av stadens utkanter.

Men en god vän, redan föredömligt inhyt i en av Arkadiens nedre våningar, sade redan gaskdag förrinnan till mig: »Mitt rum är ditt, bo hos mig!» Den inviten accepterades naturligtvis med glädje. Någon tveksamhet yppade sig emellertid då en första skir upsalaromantik samtidigt börjat blomma i detta rum mellan min gästfrie vän och en nyinskriven studentska med pikant utseende. Hon fagnade oss av den anledningen med intensivaste närvaro. Det gjorde att nödvändiga klädbyten och annat som hör till livets nödtorft, måste ske med yttersta takt. Festdräkten inför recentiorsgasken fick jag därför nöjet att dra på mig i nedervåningens gemensamma kokvrå. Och eftersom jag av naturliga skäl ansåg mig som tredje hjulet under vagnen, tog jag därefter min rock och gick. Tillbaka till naturen, kunde det ha sagts mig. Men tre timmars vandring före en recentiorsgask i ett höstfagert Upsala ger också åtskilliga nya perspektiv för en nyinskriven student.

Därmed inte sagt att förhandsintrycken förbleknade — den idrottsliga lekfullheten, en öppen dörr för vänskapen och ett första möte med upsalaromantik. Visst var de alla värda att ta vara på! Säkert är de det också för framtiden!

Lelle Nordlund

recentior 52.

nerades, studentbostäder byggdes. Man togs om hand en smula, vägledades, uppmuntrades. Gamla tiders benhårda lag om »survival of the fittest» mjukades upp.

I memoarerna framställdes Uppsala ofta som ansamhetens köldhål. Huttrande ensamhet över obegripliga tyska kompendier på snusbruna inackorderingsrum med osande kakelugn. Höstlig ensamhet med skrämmande kajor mot en brandröd himmel. Iskall ensamhet med Vintergatans rykande metafysiska frågetecken över domkyrkans spiror. Eller i bästa fall en ihålig, skrämmande gemenskap över punschglasen.

Uppsalas klimat hade blivit mildare för den som var recentior 1952. Man hade upptäckt att studenten inte bara var en läsmaskin. Studiesociala utredningar avgav sina betänkanden. Studiefinansieringen sa-

I allt detta nya verkade nationen som något av en anakronism. Man kunde fortfarande bli åthutad av en blånäst senior, om man bröt mot någon av dessa obegripliga, sekelgamla föreskrifter. Man sade inte »du» till en senior utan vederbörlig titelbortläggning. Efter herrmidagen tog man av sig i skjortärmarna och lekte tornering, gallopperande på bakvända stolar. Visste man att leken hade traditioner från de medeltida vaganernas riddarparodier, att den var beskriven i Från Fjärdingen och Svartbäcken? Sannolikt inte. Så hade man alltid gjort på den bästa av alla tänkbara nationer, och därmed basta. Uschiameja och Stridsvind och tärnan därunder och Hornboskapen och nationsexercisen och Bastiljen... Institutioner varaktigare än koppar.

Trots allt hade det börjat bli lättare att leva och läsa i Uppsala. Ensamhetens murar var inte lika svåra att forcera. Man bodde i studenthus, hälsade på varann, fikade, pratade, spelade bondtolva, debatterade kanske t. o. m. en smula, när andan föll på. Studentskan var sedan länge en accepterad studiekamrat. För de flesta kanske mer än en kamrat. Arkadiens bäddsoffor var sedesamt tränga, men kärleken har obegripligt små fordringar på komfort...

Man kunde ännu skymta skuggor ur det förgångna. Överliggaren, nationsoriginalet, den neurotiske enslingen. Andra typer kom i stället, produkter av en hårdare och mera reglementerad studiegång. Den alfabetiske karriäristen, den självbelätne fackidioten. Groggbänkens reaktionäre kverulant, som vägrade att acceptera en ny tid. Gammalt och nytt. Ett bindestreck mellan studentindividualism och studentkonforism. Man skrev år 1952.

Sven Delblanc

recentiorska 62.

Jag måste erkänna, att jag utan större entusiasm bytte ut Rhônes ljumma stränder mot Fyris vid denna årstid nog så ogästvänliga. Men jag hade upptäckt, att ett i för sig aldrig så givande umgänge med representanter av det franska folket inte resulterade i några djupare kunskaper i deras välljudande språk.

Mot förmodan lyckades jag spåra upp ett rum, sådant det nu var. Full av studielust slank jag så där i förbigående in på kansliet för att skriva in mig, så att jag sedan i lugn och ro kunde ägna mig åt att läsa in kursen. Det kunde ju inte vara så märkvär-

digt, jag kunde det mesta när allt kom omkring. En och en halv timme senare var jag något mindre hänförd efter att förgäves försökt erinra mig mors flicknamn etc. Det som fanns kvar av studieivern försvann under åtskilligt irrande på olika sjukhusavdelningar innan jag slutligen befann mig på dispensären. I vänta på sticket studerade jag katalog och studiehandbok, dock utan större resultat.

Fast besluten att tala allvar med förste amanuensen stegade jag in på Thunbergsvägen 3 c, efter ett gästspel i Botaniska. Jag uttalade min innersta önskan att studera franska enligt det s. k. sekretereralternativet. »Jaså KNUFF», och så följde en lång utläggning om att jag egentligen såg ut att vara född till lärare med skinn på näsan som oundgängligt tillbehör. Jag framhärjade --- förgäves. Samtalet tog dock snart en angenämare vändning. »Jaså, jag hade tillbringat en termin i Lyon, ja, själv hade han varit ett år i Aix, och professor'n, som skrev sin avhandling om Provence. Tänk, vilken tur jag hade, nu måste jag ta en trea!» Med några få sakupplysningar på fickan vandrade jag hem — föga hjälpt.

På kvällen hade jag min första föreläsning men innan dess fick jag göra tre varv runt domkyrkan i snöstormen, jag kom helt enkelt bara till domtrappskällaren (trevlig i och för sig).

Efter några dagar annonserades om recentiorsupplysningar för humanister. Föredragshållaren inledde med att dra en djup suck av lättnad över att vi ej var fler, det blir ju som bekant humanistöver-skott. Borde vi ändå inte tänka på att komplettera matte, fysik, kemi etc.. Hoppas, att vederbörande inte trodde att jag ämnade ta itu med denna minst sagt frestande uppgift omedelbart, när jag lämnade salen.

Jag tvekade naturligtvis inte ett ögonblick i valet av nation: SÖDER-MANLAND-NERIKE. Kuratorerna visste inte till sig av välvilja, jag fick t. o. m. en fadder, som inom parentes sagt aldrig visade sig, dock utan alltför stor saknad från min sida.

Så småningom upptäckte jag, att man äter relativt gott på nationen, även om man skulle föredra halva antalet rätter smörgåsmat, bara de varierades något varje dag. I läsrummet trivs jag alltför bra för att det skall vara riktigt nyttigt för mina studier i franska.

Jag har även hunnit pröva på vissa former av nöjesliv, blivit åtskilligt uppiggad av »Playboys» muntra toner, även om man inte twistar lika uppsluppet här som söderut, och även om det kvinnliga inslaget radar upp sig utmed ena väggen och det manliga utmed den andra i bästa realskolestil. Verklig behållning har jag fått av vissa föredrag, debatter och konserter, men jag har också gått hem med en kvalmig smak av den s. k. kulturen efter en tillställning, där födan i alltför stor utsträckning intagits i flytande form.

Jag inbillar mig, att recentior 1902 ställdes inför samma problem som recentior 1962, men eftersom den förstnämnde var av det s. k. starkare könet klarade han sig kanske bättre. Inte behövde han heller känna sig asocial om han var humanist, på den tiden ansågs detta vara fullt normalt. En franskstuderande skulle aldrig drömt om att behöva intressera sig för kanal- och dammbyggen i Frankrike eller möjligheterna för en gemensam handelsmarknad, nej, han försjönk hellre i Emma Bovarys' oändliga »ennui», eller Victor Hugos »Receuil Lyriques.»

Anna-Lisa Larsson

Kungstigern

I nationens ägo finns en bägare, som kallas »Kungstigern». Denna har inte så många av landsmännen sett eller stiftat någon närmare bekantskap med, ty den förvaras i en med sigill försluten pappkartong, när den inte användes, och det sker endast när någon Södermanland-Neriking har disputationsmiddag på nationen.

Vid varje tillfälle sigillet bryts antecknas datum och för vilken doktorands räkning bägaren upptagits samt en försäkran av Förste Kurator att den nedlagts i samma skick som den upptagits. Tidigare skedde detta på lappar som klistrats utanpå kartongen (i behåll finns sådana anteckningar sedan 1935, men det lär ha funnits äldre som förkommit).

Numera — sedan 1957 — görs anteckningarna i en bok, som förvaras tillsammans med bägaren.

Bägaren är av bömiskt glas huvudsakligen vinröd till färgen. Då varken mönstret eller färgen således ger någon association förefaller namnet »Kungstigern» ganska dunkelt. En annan sak, som varit oklar är på vilka grunder användningsområdet fixerats.

För att få ett svar på dessa frågor har jag gjort vissa undersökningar i nationsarkivet samt bland våra på Carolina deponerade arkivalier.

Uppgiften var mer omfattande än jag trott, och trots genomgång av det allra mesta av relevant material har jag inte lyckats ge något entydigt svar på frågorna, även om en hel del — som jag hoppas — intressanta upplysningar framkommit. Men för att börja från början:

Under större delen av 1800-talet förekom på nation ett handskrivet nationsblad, som kallades »Göken» och som lästes upp vid sammankomsterna. Dessa samlades sedan på 1880—90-talet av hedersledamoten K. Fr. Karlsson. Denne hade under sin studietid mycket aktivt deltagit i nationslivet och han tillskrev vid hopsamlandet ett stort antal av dem som kunde lämna några upplysningar. Sedermera skänkte han till nationen detta material varav det bäst tillgängliga är fyra band med vacker och lättläst handstil renskrivna »gökar» försedda med personotiser och kommentarer.

I denna utgåvas kommentar till J. G. L. Bergström ges upplysningen att vid dennes kandidat-svyck tillsammans med Lindberg och C. G. Malmström »lär 'tigern' hafva skänkts till Kandidat-bägare åt efterkommande».

Detta hände våren 1846 och ingen mindre än Bernhard Elis Malmström skrev i »Göken» en hyllningsdikt till de nyblivna kandidaterna med slutraderna:

»För Er en skål i botten, kandidater!
Hur denna vårdag kännes glad och varm!
Men låten se, när lagerfesten randas,
Att ros och myrten då med lagren blandas!»

Några år senare, närmare bestämt h-t 1850 omtalas åter »tigern» och då i ett 14½ sänger långt epos på hexameter där en annan gökskald med beundran utbrister:

»Ett dryckeshorn, Kungstigern benämndt, sju gånger han tömde.»
Även detta tycks ha skett vid kandidatexamen och i varje fall inte vid disputationen, vilken för den hyllades räkning skedde först påföljande år.

Nästa gång »Göken» omnämner »tigern» är i en pompös hyllningsdikt v-t 1854 till inte mindre än fyra nyblivna kandidater där den omnämnes i följande rader:

»Striden är slutad, segren är vunnen.
Herden räknar sina får.
Bom, bom, bom, bom! sätt glaset för munnen.
Tag en tår för varje sår!
Ingen stöp på kuggis, nu må de stupa
När de fått suppa

Tigern

Fiken efter byte går.»

Skalden var i detta fall Nils Fredrik Sander och som en kuriositet kan nämnas att både denne och ovan nämnda brödrapar Malmström sedermera kom att bli medlemmar i Svenska akademien, vilken för övrigt redan innan skalderna skrev sina här citerade dikter belönat dem var för sig med sitt stora pris.

Så långt »Göken». Däremot har jag inte lyckats hitta några belägg i nationens mera officiella handlingar såsom landskapsprotokoll o. dyl. från denna tid.

Först 1859 i den första bevarade inventarieförteckningen för klubbmästaren står upptagen »1 st pokal (den s. k. Tigern) av måladt glas, skänkt av Mag. J. Bergström.»

Denna upplysning tillsammans med K. Fr. Karlssons ovan nämnda torde ge ganska gott besked om vem som skänkt »tigern» samt när detta skett. Karlsson nämner ingen givare men anger tidpunkten även om han inte går i god för uppgiften, men då han inskrevs 1848 alltså endast två år efter »tigerns» påstådda överlämnande och då han har för vana att uttrycka sig modest torde uppgiften vara helt riktig. Detta styrks ju också av att inventarieförteckningen som donator upptar en av de vid tillfället medverkande.

Nästa inventarieförteckning upptar »En pokal av färgadt glas (v-t 1869 5 Rdr)».

Uppgiften om anskaffningsår verkar ju svår att passa ihop med det tidigare. Förklaringen ges dock i revisionsprotokollen över klubbmästarämbetet:

20/9 1867

»Sedan förra granskningen (16/4 —67 min anm.) hade en bågare, den s. k. »tigern» blifvit av en landsman sönderslagen, hvarjemte ett punschglas förkommit. Af de tvenne korkskruvarna var den ena skadad, den andra obrukbar.»

9/2 1869

»hade inventarierna, som för öfrigt befunnos i godt skick, blifvit tillökade med en glaspokal, ärnad att i stället för den sönderslagna s. k. »Tigern begagnas vid vissa högtidliga tillfällen.»

Något yrkande gjordes inte och inte heller från de landskap där revisionsberättelserna lästes upp ges några upplysningar. Däremot behandlas korkskruvarna ytterligare några revisioner innan landskapet äntligen avskiver dem.

Såväl alla protokoll som Klubbmästarens och Andre Kurators bevarade räkenskaper och kvittenser har genomgått under den mellanliggande samt i viss mån efterföljande tiden utan att jag hittat någon upplysning om på vilket sätt den nya pokalen kommit i nationens ägo. Inte heller är det klart, om prisuppgiften avser inköpspris eller uppskattat värde.

Pokalen återkommer sedan i efterföljande inventarieförteckningar, 1892 med den kompletterande upplysning »En pokal av färgadt glas m. lock.» 1907 med tillägget »i kassavalvet.»

I den sistnämnda förteckningen finns en anteckning som säger att bågaren enligt nationens beslut av den 3/2 1912 överföres till Andre Kurators inventarier »att förvaras i valvet». Av allt att döma föreligger här en felskrivning, då revisorererna redan 24/9 —08 yrkat på detta, vilket också godkänts på följande landskap. Till yttermera visso hade i Andre Kurators inventarieförteckning 1904—10 införts »en bömisk glaspokal den s. k. Kungstigern.»

Efter ungefär 40 års tjänst övertar alltså den nya pokalen ett av sin företrädarens namn och då i den kungliga varianten. Detta namn har den också sedan dess fått behålla.

Platsen i valvet har också varit densamma, och som ytterligare säkerhetsåtgärd inlades den sedermera i den låda den ännu förvaras i. Detta skedde 3/1 1923 eller eventuellt 1924. Båda uppgifterna förekommer, men eftersom askens botten är täckt med tidningspapper från dec. —23 så kanske den sista uppgiften är den rätta.

Trots dessa försiktighetsåtgärder konstaterades vid revision 3/2 1932 »att Kungstigerns övre kant var något skadad.» Revisorerna gjorde dock inget yrkande och det är väl ovissst om skadan skett då eller tidigare, men ansetts vara alltför obetydlig att ta upp till behandling.

Detta är alltså de upplysningar jag lyckats framleta om Kungstigern och för att återgå till de frågor som jag haft för avsikt att lämna ett svar på kan följande sägas:

Kungstigern är inte namnet på en pokal utan på två, varav den äldre med största sannolikhet skänktes till nationen av J. G. L. Bergström v-t 1846 samt sönderlogs av en landsman 1867. Den yngre däremot

kom på okänt sätt i nationens ägo någon gång 1867—69 och var avsedd att ersätta den gamla.

Namnet syftar således på den äldre på vilken ingen beskrivning finns, men som antagligen fått namnet på grund av att färg, mönster eller något motiv på den gett denna association. Detta namn har sedan långt senare — eventuellt genom missförstånd — tilldelats den nya.

Vad användningsområdet beträffar finns däremot ingen anledning att särskilja de två bågarna, då ju den yngre tillkommit för att ersätta den gamla. Från början har den använts vid kandidatexamen där den eller de nyexaminerade ur »tigern» fått dricka sin välgångsskål. Detta har också varit givarens avsikt om Karlssons uppgift är riktig. När och på vilket sätt den övergått till bågare åt nyblivna doktorander är oklart, men även detta har gammal hävd och är fullt förklarligt med tanke på nationens svällande numerär och därmed uppsjö på medlemmar som tar lägre examina.

Något beslut tycks dock inte förekomma utan allt baserar sig på praxis, och detta en praxis som visat sig mer verksam och livskraftig än mängden av nationens nedskrivna paragrafer.

Orvar Starbäck

Kvarteret Rosendal i Fjordingen 1874 — 1962

För 88 år sedan, i maj 1874, blev Södermanland-Nerikes nation tomtägare i kvarteret Rosendal. I den mycket bestämda avsikten att skaffa byggnadsplats för ett länge efterlängtat nationshus inköpte man då den stora tomten i hörnet av S:t Larsgatan och Jernbrogatan. Detta var begynnelsen till det betydande markinnehav, som idag omfattar hela kvarteret med undantag endast för den Stavenowska gården.

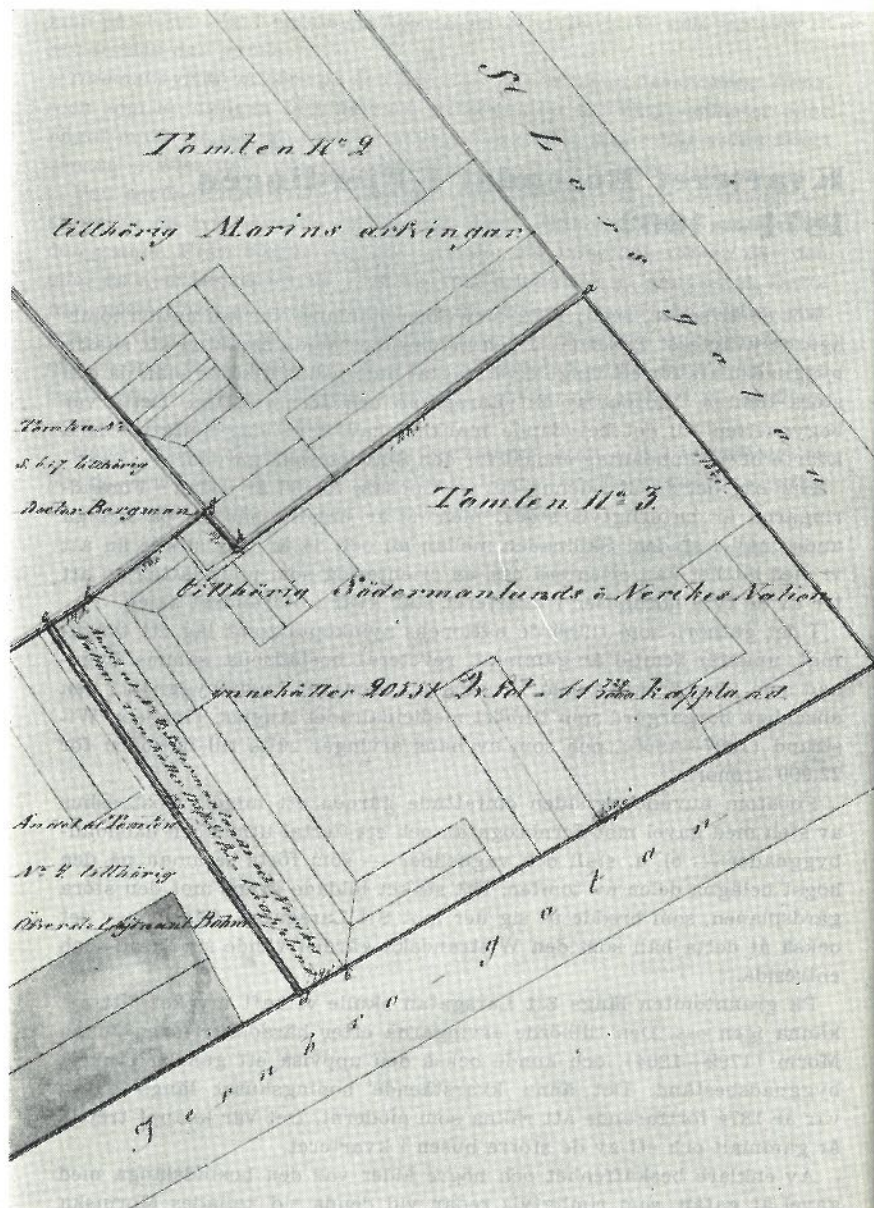
Hur såg det då ut i denna del av Uppsala för 88 år sedan? Förändringarna är naturligtvis stora, men de är mindre här än på många andra håll i staden. Skillnaden mellan nu och då är inte större än att vi med lätthet kan orientera oss, en orientering som underlättas av att tre av de fyra hörnhusen i kvarteret står kvar i oförändrat skick.

I det gathörn som tillhörde nationens nyinköpta tomt låg ett tvåvåningt, ungefär femtio år gammalt, reveterat bostadshus, samma byggnad som idag är känd som Brundisium. Den var huvudbyggnad i den ansenliga borgargård som tillhört medicinalrådet August Timoleon Wistrand (1807—1866), och som av hans arvingar sålts till nationen för 22.000 kronor.

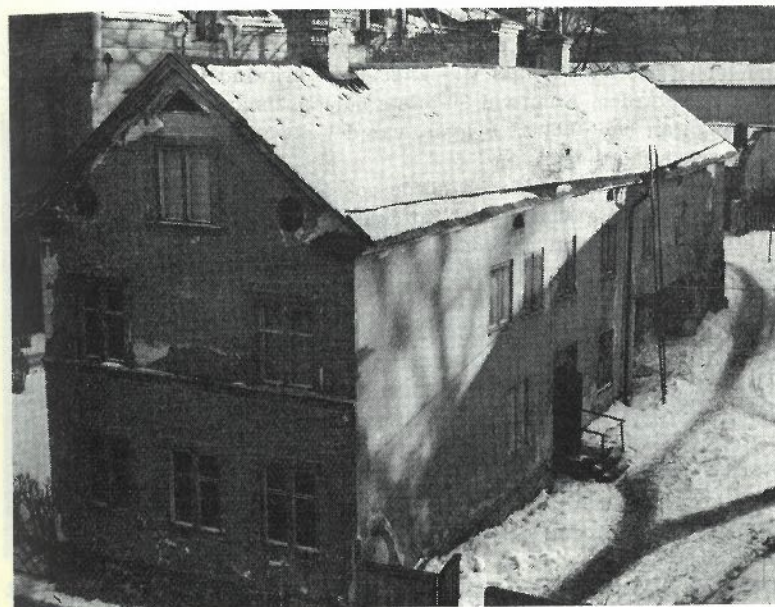
Förutom huvudbyggnaden omfattade gården ett mindre bostadshus av sten med gavel mot Jernbrogatan och ett flertal uthus och ekonomibyggnader — bl. a. stall och vagnslider — som förts samman på den högst belägna delen av tomten. Ett staket bildade gräns mot den stora gårdsplanen, som breddade ut sig ner mot S:t Larsgatan. Säkert var det också åt detta håll som den Wistrandska gården vände sin fasad- och entrésida.

På granntomten längs S:t Larsgatan skulle vi haft mycket lätt att känna igen oss. Den tillhörde arvingarna efter häradsskrivaren Johan Morin (1799—1864), och kunde också den uppvisa ett ganska brokigt byggnadsbestånd. Det ännu kvarstående boningshuset längs gatan var år 1874 fortfarande att räkna som modernt. Det var knappt trettio år gammalt och ett av de större husen i kvarteret.

Av enklare beskaffenhet och högre ålder var den bostadslänga med gavel åt gatan, som rimligtvis redan vid denna tid kallades Morinska studentkasernen, och senare blivit välkänd under namnet Carthago.

Karta över nationstomten upprättad i juni 1874 av stadsingenjören Ludvig Wahlberg.

Carthago våren 1962.

Den var redan för 88 år sedan åtminstone på god väg att bli ett gammalt hus, som utmärkte sig för sitt rustikt oregelbundna byggnadssätt. Dess ålder är svår att fixera, men undantagandes den senare tillkomna rappningen bör huset härledas till tiden omedelbart efter 1809 års brand. I varje fall torde den timrade delen, den som vänder sig mot gatan, ha uppförts vid den tiden. Den murade och delvis i korsvirke uppförda delen, som vetter in mot gården kan däremot vara äldre.

Utöver Carthago fanns på denna del av tomten tre uthus, av vilka ett ännu finns kvar i fallfärdigt skick och är sammanbyggt med det envåniga bostadshus, som av tomtkartan att döma fanns med redan 1874, men fick sitt nuvarande utseende först 1882. En låg vinkelbyggnad i hörnet vid S:t Johannesgatan avslutade tomtens husbestånd. Den var ett bostadshus som också det förändrades 1882, men senare ersattes av Arkadien.

Längs S:t Johannesgatan och en god bit in längs Rundelsgränd låg så kvarterets största tomt, som tillhörde docenten i epidemiologi och allmän hälsolära, sedermera professorn F. A. Gustaf Bergman (1837—1910). Huvudbyggnaden i denna gård var det stora hörnhuset där Ro-

sendals matsalar nu ligger. Uppfört 1792 och ombyggt efter 1809 års brand var det visserligen ett ganska gammalt hus, men det hade nyligen moderniserats, byggts till längs Rundelsgränd och försetts med veranda åt gården. Ännu vid 80-talets början, innan nyrenässanshusen vid Skolgatan hade börjat byggas, var det ett av de mera representativa husen i Fjordingen.

Till den Bergmanska gården hörde också två ekonomi- och bostadslängor som vände gavlarna mot S:t Johannesgatan och bildade en ganska ståtlig gårdsportal. De fick så småningom ge plats för hyreshuset S:t Johannesgatan 15.

Ännu kvarstående är däremot det hus i Rundelsgränd som på gaveln mot gården bär inskriften 1635. Årtalet lär vara ditsatt först vid 1900-talets början, men dess avsikt torde vara att erinra om att det var här och i kvarteret på andra sidan gränden, som Johannes Bureus hade den »humble- och kålgård» som han fått i gåva av sin lärjunge Gustav II Adolf. Vad byggnaden beträffar kan vi endast säga att den fanns till före fjerdingsbranden 1809, och att den bakre gränsen för dess tillvaro är mycket svår att fixera. Liksom Carthago har den en svårdokumenterad byggnadshistoria, av den typ som tyvärr endast rivningar brukar kunna avslöja.

Den tredje av nationens nyförvärvade grannar var överstelöjtnanten S. F. Bohm (1817—1896), som var ägare till ett av stadens modernaste och största privathus, det nuvarande Stavenowska huset. Denna professorsbostad från senare delen av 1850-talet hade både ritats och uppförts av byggmästaren Johan Otto Larsson, som också byggt Olympen, fyrvåningshuset vid Västra Ågatan som var sin tids skandalbygge i Uppsala.

Moderniteten i överstelöjtnantens gård betonades också av att den endast hade ett enda uthus, det som ännu står kvar på gränsen mot nationstomten. Här saknades alldeles den pittoreska ensemble av småbyggnader för olika ändamål, som karakteriserade de Wästrandska och Morinska gårdarna och som antydde att självhushållets tid inte var alltför långt avlägsen.

Idag är hörnhuset vid Jernbrogatan det första huset i Rundelsgränd, men år 1874 började gränden på andra sidan om den nuvarande Universitetsparken, och mellanrummet mellan Gustavianum och Historiska institutionen är ingenting annat än en rest av Rundelsgränds gamla sträckning.

En samlad blick på kvarteret visar särskilt dess öppna karaktär, ty inte längs någon av gatorna bildade husen en sammanhållen kvartersfasad. I stället var det påfallande att så många av dem vände gaveln mot gatan. De höga planken bidrog dock till att man ändå fick ett intryck av en sammanhållen fyrkant. Men ända fram till 1912 var Run-

S:t Johannesgatan vid sekelskiftet. Hörnhuset i förgrunden är Arkadiens föregångare.

delsgränd mellan »huset 1635» och hörnhuset vid Jernbrogatan helt obebyggd. Det var en småstadsmässig bebyggelse, där åtminstone den låga exploateringen är väl värd att betraktas med saknad.

*

Sedan Arkadien stod färdigt 1937 har inga förändringar skett i kvarterets husbestånd, men under kommande maj månad skall de tre kvarvarande gårdshusen på den f. d. Morinska tomten jämnas med marken. Säkerligen kommer åtminstone Carthagos fränfalle att beklagas av många, och man kommer till och med att fråga om det inte varit möjligt att bevara denna egenartade byggnad, som spelat en så stor roll i miljön kring nationshuset. Man skall mena att den kunnat göra anspråk på större pietet, och till och med förtjänat en kraftansträngning från nationens sida.

Det kommer då att visa sig att den utan jämförelse viktigaste av nationens uppgifter på detta område är det definitiva säkerställandet av nationshuset i ett så välbevarat skick som möjligt. Enigheten om detta torde visserligen vara ganska stor, men de ekonomiska svårigheterna är så ansevära, att en fortsatt stark opinion är en nödvändig förutsättning för en lycklig utgång.

Men kommer då inte Carthago åtminstone i andra rummet på denna angelägenhetslista? Inte heller det är helt säkert. Det förefaller t. ex. självklart att det f. d. Bergmanska hörnhuset vid Rundelsgränd—S:t Johannesgatan både ur byggnadsteknisk och konsthistorisk synpunkt är Carthago så överlägset, att det i långt högre grad förtjänar att bli föremål för nationens omsorg. Det uppfyller dessutom det krav på ett nägorunda vettigt och rationellt utnyttjande, som man helst bör kunna ställa på den äldre stadsbebyggelse som förordas till bevarande. Något liknande gäller det Stavenowska huset som dock, åtminstone tills vidare, inte befinner sig i nationens ägo.

Inte heller jämfört med Brundisium skulle Carthago kunna göra anspråk på företräde, men det problemet är måhända onödigt att ställa, ty båda dessa byggnader — liksom för övrigt också huvudbyggnaden i den f. d. Morinska gården — är delvis belägna på mark, som 1938 års stadsplan har reserverat för S:t Larsgatans breddning. Fristen kan naturligtvis bli lång, kanske till och med så lång att stadsplanen hinner ändras, men sannolikheten för det måste betraktas som mycket obetydlig.

Denna sedan länge annonserade gatubreddning blir därför det definitiva argumentet mot varje återställande av Carthago till ett beboeligt skick. Ty beboeligt, betraktat ens med ganska måttliga anspråk, har huset knappast varit under de senaste åren, och dess namn låter ju för övrigt ana att det redan för länge sedan befann sig i ett sådant skick att man önskade dess förstörelse.

Anders Aman

Södermanlands-Nerikes nations arkiv (UUB).
Rådmanen K. W. Herdins anteckningar (UUB).
Byggnadsritningar av Johan Otto Larsson (UUB).
Äldre stadsplaner och tomtkartor över kv. Rosendal (Stadsing.-kont.)
Ritningar till byggnader i kv. Rosendal (Stadsark.-kont.)
A. Dahlgrens samling av fotografier från Uppsala 1901—02 (Upplandsmu-
seet).

Herdin, K. W., Bygge och bo II. 1934.
Samzelius, Jonas L:son: Några byggnadsfrågor. 1—3. Majhälsning till
landsmännen 1955—57.

S. A. Hedin — fotografi i nationens
porträttarkiv.

S. A. Hedin och Natio Sudermann — Nericia

»Hvad folket väntar af den nya representationen. Femton bref från en demokrat till svenska riksdagens medlemmar.» Det var med denna programskrift som S. A. Hedin år 1867 trädde fram i ledningen för den opinion som ansåg De Geers representationsreform vara en halvmesyr. Det är också Hedins mest betydande politiska skrift och de radikala idéer han där framförde blev han trogen under sin nästan 35-åriga riksdagstid.

Han kämpade för allmän rösträtt och för monarkiens avskaffande. Den offentliga undervisningen skulle vara det främsta föremålet för det allmännas omsorger. Han ville fattig- och arbetslöshetsunderstöd. Det måste finnas ett starkt försvar — men byggt på den allmänna värnplikten: »den rena folkbeväpningen». Och den materiella grunden för svensk utrikespolitik skulle vara skandinavismens »ett förenat Skandinavien, en nationalitet om åtta millioner . . . en motståndare som bjuder respekt, och en vän vilkens bistånd sökes.»

Detta klart skandinavistiska uttalande tre år efter skandinavismens s. k. skeppsbrott är i sig värt att lägga märke till. Den skandinavism Hedin pläderar för är en sida av den starka nationalism som är det

främsta draget i hans ideologi. Nationalism, omsorg om fäderneslandets bästa dikterar också hans intresse för skolväsendet liksom för försvaret. Om man så vill kalla det, är det en kulturnationalism som har mycket av romantikens idéstoff, men särskilt i Hedins fall ytterst är avhängig av 1789 års idéer och den har föga gemensamt med den konservativa nationalism som i aktivismens form blomstrade under första världskriget i bl. a. Sverige. Det är dock denna senare riktning som drivit fram föreställningen om ett nödvändigt motsatsförhållande mellan nationalism och liberalism.

Den barriär som man alltså med rätta kunde konstatera i förhållandet mellan liberalism och nationalism under 1910- och 20-talen projicerades bakåt. Därför betonade Valfrid Spångberg (1926) och Gustaf Hellström (1948) i sina biografier över Hedin ensidigt det radikalt liberala i hans verksamhet. Och när de inte kunde komma förbi nationalismen förklarade de den som ett motsatsförhållande, psykologiskt tänkbart hos en stridbar natur. Vad mera är, Spångberg och framför allt Hellström sökte att leda denna radikala liberalism så långt tillbaka i Hedins liv som möjligt. Barndoms- och ungdomsupplevelser i det reformvänliga Örebro skulle alltså spelat stor roll för Hedins utveckling och en synnerligen summarisk genomgång av tidningen Gökén i det södermanland-närkingska nationsarkivet får ge ytterligare stoff till den bild som målas.

Även om Hellström skulle råkat träffa rätt i enskildheter har hans bok blivit ett hastverk, så mycket mer att beklaga som det finns så relativt få böcker som söker komma åt det akademiska livet under mitten av 1800-talet. Spångberg ger då betydligt mer i sin till Hedins dyrkan stämda bok. Det mest roande arbetet för Södermanlands-Nerikes del torde vara E. Hamnströms visserligen protokollskompilerande, men dock mycket trevliga och läsvärda krönika om nationen (1905).

Nedan skall ett försök göras att visa på några sidor av det akademiska livet för ett sekel sedan, så som det tedde sig på Södermanlands-Nerikes nation. Riktlinjen blir S. A. Hedins aktivitet under det decennium som Hamnström velat kalla nationens mest gloriösa, nämligen 1855—65.

*

De yttre dragen: Hedin skrevs in under Rudolf Kellströms kuratell höstterminen 1851. Enligt Catalogus Praesentium var han under de följande fem terminerna blott närvarande ht 1853 för att i september 1854 väljas till junior. Hans långa recentiorstid förklaras av att han bl. a. som informator den mesta tiden var frånvarande från universitet. Under de följande tio åren synes han emellertid ha tillbringat mer tid än de rena lästerminerna i Uppsala. Efter tre år som junior anförtröddes

han bibliotekariesysslan på majlandskapet 1857. Befattningen beklädde han i två år — valen synes av protokollen att döma gått lugnt till. När ett andra omval var aktuellt meddelar emellertid valsammanskomstprotokollet i maj 1859 att biblioteksamanuenssen J. A. Ekström utsetts till bibliotekarie efter en andra voteringsomgång. Man skulle ju kunna misstänka att detta vore frukten av någon schism inom nationen, men Hedin fick behålla äldre och erhöll också nya förtroendeuppdrag: han satt sålunda som först suppleant och sedan som ordinarie ledamot i Studentkårens direktion — vid den här tiden en relativt ny företeelse. Han hade haft revisorsuppdrag och deltagit i arbetet både i biblioteks- och betygskommittéerna. Denna senare hade en central roll som utdelare av nationsbetyg. Det var naturligt med denna bakgrund att han blev en av de nio seniorer som nationskonstitutionen föreskrev. Vid flera tillfällen vikarierade han också för bibliotekarien och förste kurator. Som bibliotekarie uppbar han ett arvode på 33 rdr, 16 skill. banco, därefter kom han att tilldelas Graffmans och Broms' stipendier.

Om hans studier är ej så mycket bekant. I december 1855 avlade han det stilprov i latin som fortfarande var obligatoriskt för att man skulle få gå upp i en akademisk examen. Under de följande åren genomgick han de vanliga men inofficiella tentamina, som låg till grund för professorernas betygsättning när studenterna den 31 maj examinerades inför fakulteten. När Hedin 1861 genomgick ceremonin fanns bland de examinerande de båda filosoferna Boström och Ribbing, statistik d. v. s. statskunskap företrädde av nationskamraten C. G. Malmström, medan historieprofessorn F. F. Carlsson på grund av riksdagsmannaskapet ersattes av adjunkten i ämnet, S. F. Hammarstrand. Carlsson utsågs den 21 september samma år till inspektor på nationen efter den bortgångne Wingquist.

De bästa interiörerna från livet på Södermanlands-Nerikes nation får man av nationstidningen Gökén. Den började utkomma 1840 och fortsatte att om än med uppehåll existera till dess stiftaren, sedermera kyrkoherden i Edsberg, F. Th. Hagberg avrundade dess tillvaro med en epilog till prosten K. F. Karlsson. Denne var samtida med Hedin och det är hans förtjänst att nu en förnämlig avskriftssamling av Gökén finns i nationsarkivet.

Gökéns avsikt var helt att roa. Miljön för händelserna är dels den gamla nationslokalen, »gamla Obs.» dvs. observatoriet på Svartbäcksgatan, dels Gästis — Stadshotellet — och dels den s. k. Löfvens sal vid Gilletorget.

Hedin skulle enligt Spångberg varit redaktör läsåret 1856—57. I en visa från våren 1858 utpekas han emellertid också som Gökéns redak-

tör och några visor från denna tidpunkt kan identifieras som hans. Det slutande femtiotalet tycks i någon mån inneburi en kris för Gökens del — innan tidningen blomstrar upp igen på sextiotalet.

Det vilar något ordinärt studentikost över Hedins rimsniderier, antingen det i en tentamensvisa gäller uttolkningen av panta rei som »bara rullan går» eller en adress till nationen skall formuleras, eftersom Gökén är »hart nära att svälta ihjäl och av matthet knappt kan frambringa en ton»:

Nation! om du ej vill att Gökén tvinar bort,
Så tag ditt forna levnadssätt tillbaka!
Drick, sjung, var glad och jaga den kulna ledsnan bort,
Och lär igen hur sång och drycker smaka.
Ty hör vad Gökén säger, förakta ej hans ord,
Ej vill jag den besjunga, som sitter vid sitt bord,
Och hänger bleka näsan över boken. (26. 10. 1856)

Ett visst temperament spåras onekligen i Nyårsönsknigar, 1/1 1858.

Triumferat, snäst, förbannat
Ilar gamla året bort,
Vad kan jag väl säga annat
Om ett år av sådan sort,
Än att be det dra för fandan,
Aldrig nånsin gå igen?
Ty, jag tror, i dessa landen
Har det ingen enda vän.

Har man nånsin sett en värre
Årsmönark, än femtiosju?
Nej, vid underjordens herre,
Nej, vid djävulns farfars fru!

*

Mer givande är dock att titta på några av de ställen där det anspelas på Hedin. I sitt slag enastående är den »sommarnattsdröm» ingående i »Bredmans epistel n:o 1» av sedermera läroverksadjunkten F. O. Kjerrström. I ett pokulerande sällskap studenter i Eklundshofskogen reser sig en,

»tömmer sin tuting och ropar: Habeo jag har fått nog! Sov gott kamrater men jag stultar hem! Och »stultar» var just rätta ordet, ty de nio tutingarna gjorde hans ben något osäkra. . . . »Hem» hade han sagt, och hem ämnade han sig. Det var inte hans fel att han tog litet miste. Tron dock ej, att hans vacklande ben förde honom till något Venustempel! Nej den vanan hade de aldrig fått, och ehuru ganska många av denna gudinnas prästinnor fladdrade honom förbi, såg han ej ens på dem.»

Hedin hamnade på en kamrats rum och somnade — då händer sig att de nio tutingarna antar skepnaderna av stora skalder från skilda länder: från Dante till Holberg. En enorm versifierad debatt följer — den slutar med allmänt slagsmål, varefter segrare såväl som besegrade rusar ut . . . (26. 11. 1856)

Det hela anspelar — på ett för en sentida läsare något oklart sätt — på Hedins tentamen i estetik.

Den parodiska visan »Recension» från hösten 1855 och av okänd författare tangerar större och för just 1800-talets akademiska liv mer typiska förhållanden.

Studenter disputera, så vitt och brett omkring
om vind och väder ofta, om allt och ingenting.

Men nu så vill jag börja en liten recension
Allt om disputationer i Sörmelands nation.

De flesta teser voro ett verk av herr Hedin,
Så lärt som om han ägnat däråt en hel termin.

Hedin det kan ej nekas, sin sak med fog har skött,
Men detta stora felet har en och annan stött.

Ty tänk om alla andra så gjorde såsom han,
Så bleve disputationer, tvi fan, tvi tusan fan!

Och därför tänkte Wester: »den saken hjälpa vi»
Så satte han sig neder och skrev en parodi.

Och skräp var ena hälften, den andra hälften strunt,
Med några snilleblixtar, som kommo fram helt tunnt.

Visan alluderar på en konventsdisputation. Sådana föreskrevs i alla nationsstadgar, för Södermanland-Nerikes del i 1817 års konstitution — landskapet var främst en sammankomst i slutet respektive början av varje termin för att räkna landsmännen. Större roll spelade t. ex. valsammankomster och disputationskonventer, »som böra flitigt, åtminstone en gång varje vecka hållas». De hölls i allmänhet varje lördag kl. 3 e. m. och de var en del i den utbildningsskyldighet som direkt åvilade nationen. De ordinarie seniorerna var skyldiga att bispringa recentiorerna och examinera vid nationssexamen och presidera vid konventen. Till varje konvent skulle en landsman (urspr. preses) frambringa ett antal för vetenskaplig diskussion lämpliga teser och »officianter» d. v. s. respondenter och opponenter kallades efter en av kuratorerna gjord förteckning. Det väsentliga var försvaret. Men efterhand miste dessa

disputationer sitt innehåll: övningen i att tala latin. På 1830-talet inskränkte man disputationstiden till vissa månader, samtidigt som man ofta höll föredrag i stället. På 1840- och 50-talen var disputationerna ren formalia, som det slarvades med och i nationsstadgarna av 1856 nämndes inte disputationskonventen. Det sista protokollförda konventet hölls i april 1856.

Samtidigt förenklades disputationsväsendet på det rena universitetsplanet. I och med nya universitetsstatuter 1852 bortföll både övningsdisputationerna och de särskilda disputationer som krävts i konkurrensen om de akademiska lärarbefattningarna. Hädanefter fick den kandidat som önskade gradueras, d. v. s. erhålla filosofie magisterexamen, själv författa den avhandling han skulle försvara. Den uttunning som skedde alltifrån 1820-talets slut när det gällde nationsdisputationerna och den nedskärning av universitetsdisputationerna de nya statuterna innebar, upplevdes på många håll som något av en kris för vetenskapen. Åtskilliga initiativ togs för att åstadkomma några slags substitut genom olika typer av föreningar.

Recensionsvisans författare ville naturligtvis påtala det urartade systemet. Samtidigt ville han släppa lös sin ironi på den som med något allvar gick in för att ge disputationsformen ett nytt innehåll. Att Hedin var aktiv för detta framgår även av nationsprotokollen — han opponerade extra och »utgav utanför det ordinarie programmet några satsar och försvarade dem» (mars, april 1856) och denna hans inställning synes ha delats av åtminstone några bland hans kamrater.

Exempel på sällskap där en vetenskaplig debatt kunde existera gavs också i de olika föreningarna som vände sig till nationen för att få låna lokal för samkväm. Naturvetenskapliga och filosofiska kollokvier kunde ge näring åt önskemålen om organiserade debattfora.

I mars 1859 föreslog man på en nationssammanskomst att man på nytt skulle ta upp disputationskonventen, men helt i frivillighetens form. Den 1 mars 1861 meddelade förste kurator att några landsmän kommit överens om att hålla disputationsövningar och att de inbjöd övriga nationsmedlemmar att delta.

Intresset syntes vara i stigande, inte minst under F. F. Carlsons inspektorat. Dennes intresse för sådan verksamhet hade framträtt tidigare och dokumenterades då han 1862 startade Historiska Föreningen. En åsiktsgemenskap tycktes ha förelegat mellan den historiestuderande Hedin och hans professor.

En parallellitet i uppfattningen av väsentliga frågor kan man notera på andra områden. Framst kommer detta till synes i fråga om skandinavismen. Det är denna som präglar Hedins uppsalaid. Då själva hans aktivitet här tidigare är känd skall bara några kompletterande synpunkter tillfogas. Han deltog i flera studentskandinaviska

möten, han knöts till den snarast konservativa Upsalaposten. I Historiska föreningen framträdde han med ett föredrag med skandinavistisk anknytning, »Kort historik över Slesvigs Provinsial-Ständer» (9.5. 1864). Göken skildrar honom, för sista gången, i ett liknande sammanhang:

»Om danska kriget talar med livad ton och min
Nu Insulander för de skandinavers krets
Tyskarna gisslas 'som självaste hunner' av Hedin
Och därmed tycks litet var väl tillfreds.» (Vt 1864)

Historiska Föreningen och Nationen är inte de enda knutpunkterna i den åsiktsgemenskap som här blott antytts — noterar man en tredje landsmans, C. G. Malmström, verksamhet kan man iakttaga ett samband också, via främst Upsala-Posten. Gemensamt för dem torde ha varit en kulturnationalism, visserligen av liberalt snitt, men därför ej radikalt. Dock närmade sig Carlson under 1860-talets första år Aftonbladet — radikalismens organ.

Utan att det behöver betyda alltför mycket, går det att ungefär samtidigt peka på att Hedin för första gången på ett för efterkommande åtkomligt sätt gör ett klart ställningstagande utanför den konventionellt liberala skandinavistiska ideologien.

Utgångspunkten må bli den första av de två gånger Göken — kallad till liv på våren 1860 av medicinaren O. Nordblad — uppmärksammar Hedin på 1860-talet.

»Svante! Säg mig, varför ratar
Du nation' och vänner hatar,
Ensam, ensam vill du stå?
Du är stolt, man väl det känner,
Blygheten dig också bränner,
Vad gör det, kom med ändå!»

(1 febr. soiréen 1860)

De övriga stroforna sysslar högst traditionellt med kuratorernas och särskilt klubbmästarens ur vissa synpunkter väsentliga ämbeten, eller vad resten av landsmännen gäller, med deras relationer till Bacchus och Venus. Med sin visserligen diletteriska, men dock mer psykologiserande utformning är strofen om Hedin rätt ovanlig.

Att Nordblad bidragit till en riktig karaktäristik av Hedin kan man endast förmoda. Men det är en förmodan man tycker ha skäl för sig om man jämför med Hedins uppenbara samarbetsvärdigheter under slutet av 60-talet och början av 70-talet inom det s. k. nyliberala partiet.

Själva påståendet att Hedin ratade nationen synes däremot vara en sanning med modifikation. Han förefaller att ha varit en relativt

flitig deltagare i nationssammankomsterna och på ett område kom han att under det närmaste året spela en avgörande roll.

Kort efter det Södermanlands och Nerikes nationer gått samman 1805 kom den första gemensamma konstitutionen — i mycket grep den tillbaka på 1758 års för Södermanlands nation. Ändringar och nyheter kom bl. a. 1817 och 1837 — först 1845 fick nationen rätt att själv utse sina ämbetsmän. Det var C. G. Malmström som låg bakom denna aktion. När det stadgeförslag som blev 1856 års konstitution var uppe till behandling på våren 1856 diskuterades, men föll, frågan om vidgad rösträtt.

I en lång inlaga till förste kurator ger Hedin 1861 ett radikalt förslag till nya stadgar. Till stor del innebär det en redaktionell omarbetning av 1856 års stadgar, t. ex. en upp- och omräkning av arvoden i rdr riksmynd från rdr banco. Det väsentliga är emellertid att recentiorerna föreslås få rösträtt i alla frågor utom själva juniorsvalet. Vidare föreslås att en proinspektor skall finnas vid förfall för ordinarie. Konsekvent föreslår han borttagande av kvalificerade majoriteter vid röstningar och val. Nyval skall ske när ordinarie innehavare av en befattning får förfall mer än två månader. Den som är missnöjd med sitt nationsbetyg t. ex. skall inte endast kunna vädja till nationen, utan även få del av de grunder på vilka kommittén satt betyget. Dessutom föreslår han vissa kompletteringar och förenklingar bl. a. i fråga om antagande resp. förkastande av ändringsförslag.

Han säger själv att han fäster avgörande vikt vid blott en fråga: recentiorernas rösträtt.

» — — —

Man har sagt att nationens medlemmar borde under någon tid förvärva nödig kännedom om nationens angelägenheter, innan den tillerkändes rätt, att på besluten om dessa angelägenheter genom sin röst influera. Man har, vid angivande av detta skäl, tvivelsutan, utgått från den obestriddigen riktiga åsikt, att en rättighet ej bör lämnas åt någon, som är oförmögen att densamma på ett förnuftigt sätt begagna. Men man synes därjämte hava stött sig på tvenne andra förutsättningar som i hög grad tarvar att bevisas: nämligen dels att den i nationen nyinskrivne studenten omöjlig kan äga tillräcklig kännedom om nationens angelägenheter, för att i deras handläggning och avgörande deltaga så, som han bör, om det är honom medgivet, dels att för förvärvande av en sådan kännedom en verklig, objektiv garanti vore given i och med föreskriften om ett längre eller kortare rösträttslöst novitiat. Då, enligt min tanke, ingendera av dessa tvenne förutsättningar håller stånd inför en granskning . . .

Slutligen kan jag ej underlåta att erinra om de långt betydelsefullare strävanden till utjämning av obehöriga och godtyckliga skillnader i rättigheter, som utgöra ett av de karakteristiska dragen hos vår tids-

ålder. I en tid, då inom staten bemödanden, allt starkare och starkare, framtråda, att till de möjligast vida kretsar utsträcka delaktigheten i politiska rättigheter, förefaller det mig rentav en smula löjligt att inom ett samfund, sådant som vårt, vilja upprätthålla åtskillnader, som visserligen lätt förklaras ur forna föreställningar om en subordination mer under anciennitet än under andlig överlägsenhet, men vilka åtminstone vi böra hava hunnit att växa ifrån.

— — —

(23. 10. 1861)

Hedins förslag föredrogs den 26 oktober; en kommitté tillsattes som tillstyrkte det. Dock fanns i kommittén tre reservanter bl. a. förste kurator, G. Insulander och de hade ett motförslag: recentiorerna borde få rösträtt i frågor som föregåtts av diskussion. På sammankomsten den 2 december uppstod en livlig diskussion. Definitivt togs det Hedinska förslaget dagen därpå, men förste kurators protokoll konstaterar att det blott var sex rösternas pluralitet. I endast några få punkter hade omformulering skett. Stadgarna, stadfästa den 7 maj 1862, är Hedins verk.

Det är de radikalaste och mest konsekvent utformade stadgar nationen ägt, om man med detta menar fastsländet av alla landsmännens rätt att suveränt besluta om sina egna angelägenheter. Alla stadgar före och efter denna har genom några försvärande bestämmelser antingen genom föreskrivande av särskilda, kvalificerade majoriteter vid röstningar eller genom undandragande av vissa grupper till särskilda elitorgan, »fullmäktige», kringgärdat landskapets suveränitet.

*

År 1863 utnämndes F. F. Carlson till eklestiasitikminister. Den 14 september beslöt nationen val av ny inspektor. Till protokollet reserverade sig Hedin. Enligt 34 § regeringsformen var Carlson fortfarande ordinarie professor vid universitetet — alltså uppfyllde han det krav som universitetsstatuterna 105 § ställde på inspektor. Ej heller hade han uttalat sin önskan att avgå.

»Då universitetsstatuterna aldeles ej medgiver Nationsförening befogenhet att entlediga sin lagligen valde och av Consistorium majus i befattningen bekräftade Inspektor, är det nu ifrågasatta inspektorsvalet, enligt min åsikt, en uppenbar olaglighet, mot vilken då jag ej lyckats densamma avböja, finner mig uppfordrad att reservera mig. Med anledning av den förda diskussionen vill jag blott ytterligare tillfoga den eljest överflödiga anmärkningen, att jag, med ovan angivna uppfattning av själva rättsfrågan, ej kan tillerkänna frågan om *lämpligheten* av att välja ny Inspektor, sedan den nuvarande blivit på obestämd tid hindrad att sin befattning utöva, någon den allra ringaste betydelse.»

De citerade orden kan ge en sida av Hedins karaktär i blixtbelysning. En behärd, dogmatisk författningssyn. Den löper som en röd tråd genom hans liv och kom att rendera honom epitetet »konstitutionens

gårdvar». Principmänniskan torde vara densamma i Uppsala som i Stockholm.

Flera andra drag kan också antas vara gemensamma. Främst naturligtvis skandinavismen som är ett ledmotiv under hela hans politiska bana. Den är en nationalistisk ideologi med allmän liberal orientering. Man kunde även tillåta sig att tro att omsorgen om disputation och debatt har sin fortsättning i en väldokumenterad aktivitet för rikliga anslag under åttonde huvudtiteln. Så långt finns det alltså överensstämmelse mellan studenten och politikern. Men till detta kommer något mera, och detta nya står alls icke i strid utan kommer småningom att ingå förening med det övriga. Den liberala nationalismen blir en radikal sådan. Hedins stadgeförslag är det första påtagliga uttrycket för en medvetenhet om den demokratiska problematiken. Den ger en fingervisning om hans syn på representationsreformssträvandena. Stadgeförslaget är en etapp, en kanske första etapp, på vägen i en utveckling som når sin mognad i de socialliberala kretsarna kring Blanche i Stockholm och som kommer till målmedvetet uttryck först när den gamla liberalismen kämpat färdigt 1865—66 och då det visat sig nödvändigt med ett nytt politiskt parti »det radikala, det demokratiska eller hellre det nyliberala, medan denna benämning antyder, att det vill, utan våldsamma brytningar eller oförberedda övergångar, beslutsamt fortsätta, där de gammalliberala slutat . . .»

Källor och litt.:

U. U. B. Södermanlands och Nerikes Nations protocoils-bok 1844—1867; Catalogus Praesentium Nat. Sud.-Ner. Ht 1848—Wt 1869; Anteckningsbok vid Första Curatelet WT 1857—HT 1861. Södermanlands och Nerikes Nationers Förenings-Villkor och Konstitutioner av 6 maj 1805 och 27 maj 1807. Från 1856 är Nationens stadgar tryckta. Handlingar rörande förändringar af Nationens stadgar 1815—1908 (sign. U 1013—1017).

Summariska Protokoll öfver Historiska Föreningens sammankomster, vt 1862—vt 1878; Historiska Föreningens matrikel, 1862—1894 (sign. U 2150 a, 2151 a).

S.-N. nationsarkivet. Tidningen Göken i original och avskrifter (K. F. Karlssons donation).

Utförliga käll- och litt.-hänvisningar om Hedin i *H. Berggren*, Nationalist i det nya riket. Politikern S. A. Hedin debuterar (Samf. Örebro länsbibl:s Vänner, Medd. nr XXVIII, s. 19—92) Örebro 1961.

Om Hedins skandinavism under Uppsalatiden, *V. Spångberg*, Adolf Hedin i liv och gärning, Uppsala 1926. Om skandinavismen, bl. a. Carlsons och Malmströms roller, *A. Holmberg*, Skandinavismen i Sverige vid 1800-talets mitt, Göteborg 1946. Om dess ideologiska utveckling, *N. Elvander*, Från liberal skandinavism till konservativ nationalism, Scandia 2, 1961.

Om disputationsväsendet och F. F. Carlsson, *R. Torstendahl*, Disputation eller information. (Studia Hist. Ups. 8) Uppsala 1962.

Håkan Berggren

Kumlabygden och dess grannar

Att göra sockenbeskrivningar på mer än 25 sidor är en mycket vanskelig uppgift. Den som ger sig på ett sådant företag bör vara bevandrad i geologi, geografi, botanik, zoologi, arkeologi, historia av alla typer, ortnamnsforskning, statskunskap, etnologi och sociologi för att nämna några viktiga ämnen. Dessutom bör han vara en skicklig kompilator. De enda som något nosat på de flesta av dessa discipliner är folkskollärarna. De är också de flitigaste författarna jämte präster och en mer obestämd grupp av hembygdsforskare. Hos prästerna ligger drivfjädern möjligen i deras akademiska skolning men säkerligen mer i deras arkivvana.

Forskare av facket är alltför specialiserade för att våga sig på ett så vittomspännande företag som en Ortsbeskrivning utgör. Uppgiften anses vara för heterogen för att bjuda några möjligheter till problemlösning och demonstration av analytiskt skarpsinne. En av de få grupper av »yrkesforskare i fältet» som finns är landsantikvarierna. Flera av dem har också bidragit med många Ortsbeskrivningar. Deras liksom även prästernas inriktning gör, att böckerna får en något skev disposition till förmån för det arkeologiska och byggnadshistoriska stoffet, som det huvudsakligen representeras i kyrkorna.

Vad bör det då stå i hembygdsbeskrivningar? Det beror på vad man har för utgångspunkt. En läsare från bygden är mer intresserad av sin gårds ägare genom tiderna, av ämbetsmän och pampar av olika slag, av tillfällig kuriosa, än vad den utomstående är. Denne söker oftare lättillgängliga upplysningar om området, vilka han kan använda för sina syftemål.

Kan hembygdsskildraren tillfredsställa båda dessa typer av läsare — eller bör han göra det? Svaret blir med någon tveksamhet ja. För att ett så gott resultat som möjligt skall uppnås, är en fast och genomtänkt disposition ett väsentligt krav. Detta eftersätts ofta liksom en sträng sovring av stoffet. Materialinsamlingen, inte bara av skriftliga utan även av muntliga uppgifter, bör vara noggran och försedd med ordentliga källhänvisningar. Exempel på ett lättillgängligt källmaterial, som bättre kunde utnyttjas, är befolkningsstatistiken. Denna kan ge många intressanta aspekter på utvecklingen inom området och även möjligheter till jämförelse med omvärlden. Författarna lämna ofta sina

Ekeberga, Hallsberg, järn växter.

Ett karakteristiskt drag i Västernärkes topografi är de långsträckt, nord-sydliga ryggarna av bottenmorän, s. k. drumliner. De ha varit lämpliga lägen för bytomterna. I Ekeberga i Hallsberg går bebyggelsen långt tillbaka i tiden, vilket visas av det stora gravfält, som täcker kullens västsida.

lokala läsare i sticket i detta senare avseende, då de behandla området, som vore det en oas i öknen.

En efter sin tid och sina resurser riktig och givande väg att skildra sin hembygd har dir. Nils Samzelius valt i »En krönika om Hallsberg». Han lägger tyngdpunkten vid skildringen av socknens liv under de senaste 100—150 åren och gör i de fall tryckta specialundersökningar finns för tidigare perioder kortare referat av dessa. Den kommunala och föreningsmässiga verksamheten har han kunnat iakttä inifrån både genom sin egen och sin faders aktiva medverkan. Genom att utfråga sockenborna kan han ge intressanta glimtar av sociala och ekonomiska förhållanden. Om jordbrukets binärningar, järnbrytning och -bearbetning, forkörning, oxhandel och halmflätning, lämnas upplysningar, vilka är värdefulla genom att källmaterialet är ytterst bristfälligt.

Mångsidigare, men kanske därigenom mindre givande för en utomstående läsare, är Börje Viberuds bok om Viby och Tångeråsa socknars historia. Skriven av en i socknen verksam skolman verkar »Viby boken» vara avsedd som en grund för hembygdsundervisningen i skolan. Härigenom har han inte haft möjlighet att i större omfattning hänvisa till redan publicerade undersökningar. De större delarna i den väl avvägda men något oöverskådligt disponerade boken behandla kyrkorna och

prästerskapet. Ett speciellt intresse har avsnitten om Viby Hushållsförening. Denna var mycket aktiv och hade flera framstående medlemmar, av vilka den mångsidigt verksamme prosten G. W. Gumælius är den mest kände.

Sex år äldre än de övriga under senhösten utkomna böckerna är landsantikvarie Bertil Waldéns sockenkrönika »Hardemo». Genom sina många studier i såväl Närke som Bergslagens äldre historia är Waldén väl förtrogen med källmaterialet. Det är således en tränad och kringssynt forskare, som gått till verket inte bara med avsikten att beskriva utan även att förklara. Intresset knyter sig främst till hans utredningar om socknens roll i landskapets äldre historia samt om platsen för den nu försvunna byn Hardemo. Senare tider behandlas styvmoderligt. Så omnämns det under senare hälften av 1800-talet mycket omfattande partiskomakeriet inte alls. De presumtiva köparna har Waldén gått tillmötes i ett större parti om gårdarnas och de märkligare släkternas historia.

Hardemoboken tillkom genom beslut av kommunalfullmäktige i Kumla landskommun inför kommunsammanslagningen 1952. Då var sedan ett par år boken om *Kumlabygden* redan planerad av en kommitté, som utsett dåvarande förste universitetsbibliotekarien, fil. dr. Jonas L:son Samzelius till redaktör. Dessa insåg redan tidigt värdet av att satsa på ett verk av helt annat omfång och av helt annan kvalitet än vad som var vanligt i ortsbeskrivningar. De sex banden, som beräknas utkomma inom de närmaste åren har författats av specialister. Så tecknar prof. Sune Lindqvist och doc. Lars Hellberg en bild av den första bebyggelsen med hjälp av fornminnen och ortnamn. Redaktören svarar själv för avsnitten om medeltiden och den nyare tiden fram till 1800-talets materiella revolution. Den ekonomiska och den ideella av statsvetaren lektor Arne Rundqvist. Miljöförändringarna från 1800-talets bondesamhälle till vår tids mångsidiga ort skildras av konsthistorikern, fil. lic. Ingrid Johansson.

Det i höstas utkomna första bandet, som bär underrubriken »Berg, jord och skogar», syftar inte bara till att beskriva geologi, lösa jordlager och vegetationsutveckling inom socknens gränser utan analyserar företeelserna och placerar in dem i deras sammanhang. Geologen, fil. dr. Josef Eklund, som svarar för det första avsnittet, skriver berggrundens historia med rikedom av fakta och med talrika utblickar mot ekonomiska förhållanden. Han ger bakgrunden till järnmalms-, alunskiffer- och kalkstensbrytningen i dessa delar av Närke. Skildringen av landskapets utbildning fram till istiden är ofta djärv och alltid fascinerande. Eklunds bidrag torde vara den bästa introduktionen till Mellansveriges geologiska utveckling.

Där Eklund slutar tar naturgeografen, fil. dr *Arvid Bergdahl* vid. I avsnittet »Det glaciala landskapet» behandlar han inlandsisens reträtt över området för c:a 10.000 år sedan och de landformer, som var resultatet av dess verksamhet. Med hjälp av ett stort antal observationer av räfflor och randmoräner har han kunnat ge en detaljrik bild av avsmältningsförloppet och av den djupa isvik, som bildades över Kumlaslätten och i vars innersta delar Karlslundsåsen avsattes. Som gammal lektor försummar han inte tillfället att ge en översikt över äldre åsteorier. Bergdahls avsnitt kompletteras med en flerfärgskarta över Kumlatraktens jordarter, rekognoscerad speciellt för denna bok.

Närke är torvmarksforskningens klassiska område med Rutger Serander som det första stora namnet. Laboratorn, fil. dr *Sten Florin* har använt sig av dess metoder för att i det tredje avsnittet: »De äldsta skogarna och det första åkerbruket», skapa en bild av den tidigaste bosättningen. Av prov från Mossbymossen framgår, att jordbruk existerade i trakten för c:a 5.000 år sedan. Med hjälp av förekomsten av pollen och växtdelar i mossarna har klimatfluktuationerna och vegetationshistorien skisserats.

Bokverket om Kumlabygden skiljer sig från de förutnämnda arbetena genom sina mångsidiga och ingående utredningar. Av första bandet att döma kommer verket att ge en lika gedigen kunskap åt bygdebör och lärare, som nationens hembygdskurser för ett 50-tal år sedan gjorde. Tack vare att specialister författat de olika avsnitten i boken, får den ett allmännare intresse och kan även lämna bidrag till den vetenskapliga diskussionen. Genom ordförklaringar och bilder, kartor och studiehänvisningar har boken gjorts mer lättillgänglig. Av olika recensioner att döma har den ansetts förebildlig för ortshistoriska arbeten — ett gott betyg åt kommitterades och redaktörens vidsyn och energi.

Harald Rydberg

HB i skjortärmarna under en av inspelningarna.

Skiva med Hornboskapen

Man har svårt att tänka sig att inte åtminstone funderingar på en skivinspelning funnits under den tid av Hornboskapens verksamhet, som grammfonindustrin växt fram; det är emellertid först i år den ärevärdiga orkesteren förevigats på lack. Med anledning därav fattar musikanföraren skrivmaskinen för att lämna närmare upplysningar.

Inspelningarna skulle enligt planerna gjorts redan på höstterminen, men fick av praktiska skäl uppskjutas. På skivan förekommer dock upptagningar från 13 oktober; då besökte Hornboskapen V-Dala som gäster till orkesterföreningen Kruthornen (grundad 1961); och den på kvällen givna konserten spelades in. På våren sattes det så igång på allvar, och inspelningarna fullbordades i februari. För intresserade ber jag att få presentera en liten diskografi:

Västmanlands-Dala Nation 13 okt. 1961 (Kruthornsans).

Hasse Corell, Thomas Ridaeus *Ess-kornett* Friedemann Langenbeck, Bertil Olsson *B-kornett* Tore Almqvist, Bengt Eriksson, Hasse Linder *B-trumpet* Bjarne Forss, Lars Gombri, Olle Nordberg, Orvar Starbäck *Althorn* Bertil Grenströmer, Bengt Larsson, Tom Pauli *Tenor 1* Per-Ake Hofer, Ulf Lindsjö *Tenor 2* Lars Berglöf, Bruno Svensson *F-tuba* Sune Smedeby *B-tuba* Anders Eriksson *marschtrumma* Ulf Starbäck *bastrumma & dir.*

Inspelning: Åke Ljusterdal (Tandberg 5 quadruple; Ronette-mikrofon Multicell R—474).

General Lee (Sousa) (Arr. Carl-Gösta Widstrand 1957).

When the Saints (Arr. Ulf Starbäck 1959).

Infanterimarsch (G. Holger).

Södermanlands-Nerikes Nations stora sal 19 jan. 1962.

Hasse Corell, Thomas Ridaeus *Ess-kornett*, Bjarne Forss *B-kornett*, Hasse Linder *B-trumpet*, Orvar Starbäck *Althorn*, Bengt Larsson *Tenor 1*, Ulf Lindsjö *Tenor 2*, Bruno Svensson *F-tuba*, Sune Smedeby *B-tuba*, Ulf Starbäck *dir.*

Hornboskap m/62. Namn se sid. 239; 3.

Inspelning och klippning på samtliga följande: Sune Smedeby (Ampex 601; Neumann-mikrofon).

Den dagliga dosisen (Sylvain).

Sörmlänningarnes Favoritm melodier (Arr. Albert Gille 1924).

Västmanlands-Dala Nation 26 jan. 1962.

Thomas Ridaeus *Ess-kornett*, Bjarne Forss *B-kornett*, (i Helvetesgalopp *Althorn 2*), Hasse Linder *B-trumpet*, Orvar Starbäck *Althorn*, Bruno Svensson *Tenor 1*, Ulf Lindsjö *Tenor 2*, Sune Smedeby *B-tuba*, Ulf Starbäck *dir.*
O, hur härligt majsol ler (Kuhlau).

Jag är ute när gumman min är inne (Sylvain).

Trolleboscottis (G. Sundqvist) (Arr. Albert Gille 1924).

Bonnjazz (Wahlberg) (Arr. Albert Gille 1924).

Vad kvinnan vill (G. Enders).

Helvetesgalopp (Offenbach).

Södermanlands-Nerikes Nations stora sal 30 jan. 1962.

Hasse Corell, Thomas Ridaeus *Ess-kornett*, Bjarne Forss, Bertil Olsson *B-kornett*, Tore Almqvist, Hasse Linder, Karl-Arne Sandvik *B-trumpet*, Anders Hendel, Lars Gombrii, Orvar Starbäck *Althorn*, Bertil Grenströmer, Bengt Larsson, Tom Pauli *Tenor 1*, Anders Eriksson, Per-Åke Hofer, Jörgen Ryman *Tenor 2*, Lars Berglöf, Bruno Svensson *F-tuba*, Sune Smedeby *B-tuba*, Ulf Lindsjö *marschtrumma*, Ulf Starbäck *bastrumma & dir.*

Kungl. Södermanlands regementets marsch (Lundevall).
Kungl. Lifregementets grenadierers marsch (Eilert).
Vingåkersvalsen (ingår i Akademiskt festarr. nr 1, se nedan).

Södermanlands-Nerikes Nations stora sal 13 febr. 1962.

Ulf Starbäck *Ess-kornett*, Bjarne Forss, Bertil Olsson *B-kornett*, Tore Almqvist, Bengt Eriksson, Hasse Linder, Karl-Arne Sandvik *B-trumpet*, Lars Gombrii, Anders Hendel, Olle Nordberg, Orvar Starbäck *Althorn*, Bertil Grenströmer, Bengt Larsson, Tom Pauli *Tenor 1*, Anders Eriksson, Ulf Lindsjö, Jörgen Ryman *Tenor 2*, Lars Berglöf, Bruno Svensson *F-tuba*, Sune Smedeby *B-tuba*, Lennart Åqvist *violin & dir.*

Akademiskt festarr. nr 1 (Arr. Lennart Åqvist 1958).

Som synes har vi lyckats få med det mesta av det bästa i HB:s standardrepertoir. Där arrangör inte står utsatt är det förmodligen Albert Gille, musikfanjunkare på I 8 och musikalisk ledare för Hornboskapen under 1900-talets första decennier; i vilket fall är det hans stil på utskrivningen av partituren. Ett undantag får göras för Helvetesgaloppen, som är hämtad ur »Blå boken».

Nämner man så att skivan är försedd med en vackert röd etikett utformad av Hr. Gombrii med utgångspunkt från HB-vapnet (som i sin tur utformats av Harald Rydberg till uniformerna, som började användas 1957) kan man övergå till omslaget, som på framsidan har en målning av nationens hedersledamot professor Sven Erixson, som bara den gör ett inköp befogat — som en kuriositet kan förresten nämnas att den euphoniumtutande ynglingen på bilden inspirerats av ett foto på doktor Renck (Hans Lorenz).

För att fortsätta med baksidan finner man där 3 eleganta grupp kort, 2 från svunna tider och ett från innevarande termin. På dessa foton figurerar:

1. Södermanlands-Nerikes nations kapell. Hornblåsarna m. fl. Maj 1909:
översta raden fr. v.: Ragnar Hyllén-Cavallius, Rikard Helander, Harald Hagendahl, Martin Sjölander, Erik Asplund, Emanuel Eriksson, Frithiof Hydbom, Hjalmar Rydqvist,
mellersta raden fr. v.: Erik Degerman, Nils Wetterstrand, Karl O. Ericsson (Gbg), Torsten Olsson (Gbg), Ivar Lundin, Einar Sandén.
nedersta raden fr. v.: Sven Birath, Magnus Wistrand, Sandberg (scholaris), Adolf Söderström (Sthlm).
2. Nationsfotografen har inte lämnat några upplysningar om detta kort och mus.-anf. har inte haft tillfälle att kolla med de äldre landsmän som kan tänkas känna igen någon; bortsett från att Lektor Matts Essén daterat kortet till ca 1925. Den äldre gentlemannen i mitten är Musikfanjunkare Albert Gille.
3. 7 mars 1962:
översta raden fr. v.: Bengt Eriksson, Hans Corell, Bertil Olsson, Hasse Linder, Lars Gombrii,
mellersta raden fr. v.: Olle Nordberg, Per-Åke Hofer, Tore Almqvist,

Tom Pauli, Anders Hendel, Sune Smedeby, Bengt Larsson, Jörgen Ryman, Karl-Arne Sandvik,
nedersta raden fr. v.: Lars Berglöf, Bruno Svensson, Orvar Starbäck, Bjarne Forss, Ulf Starbäck, Thomas Ridaeus, Ulf Lindsjö.

Lutters lilla uppsats om Hornboskapens allra som tidigaste historia är ett sammandrag av en artikel i Majhälsningen 1958; uttalandena är dels från majmiddagen 1961, dels specialuttalanden avsedda för skivan.

Därmed torde väl ha sagts vad som är att säga, återstår bara att lägga skivan på grammfonen och omslaget framför sig och låta öra och öga njuta.

Ulf Starbäck

In memoriam

Gunnar Alm, född i Eskilstuna den 29 september 1889, dog en februardag 1962 efter flerårigt hjärtlidande, som han tappert motstod genom att arbeta in i det sista.

En återblick på Gunnar Alms livsgärning ger vid handen att hans begåvning var klart inriktad på det biologiska ämnesområdet. Efter studentexamen i Nyköping fullföljde han framgångsrikt de akademiska studierna och vann doktorsgraden på en avhandling rörande musselkräftor i sötvatten. Insjöfisket skulle sedan bli hans specialitet. Han gick i administrativ statstjänst och med byråchefsämbete såsom slutpost i den ur lantbruksstyrelsen utbrutna fiskeristyrelsen gjorde han betydande insatser för fiskerinäringen, samtidigt som han ägnade sig åt forskning på det vidsträckta fältet. Mellan det vetenskapliga arbetet och de praktiska uppgifterna inleddes en växelverkan, vars frukter uppmärksammades även utomlands. Omfattande undersökningar bedrevs vid den särskilda anstalten på Lovön, som tillkom på hans initiativ. Och resultatet föreligger i flera hundra skrifter och artiklar i fiskeribiologiska ämnen. På synnerligen goda grunder erhöll han 1960 professors namn.

Fastän Gunnar Alm ihärdigt och metodiskt skötte sina universitetsstudier, fick han tid och intresse över för nationslivet i dess olika former. Han tillhörde årgången 1908, som inneslöt individualister av skilda slag men det oaktat utgjorde en sammanhållen vänkrets. Inom denna var han mycket aktad och uppskattad för sina solida karaktärsegenskaper. God och värfast som han var, ägde han i alla skiften kamraternas odelade förtroende.

Sammanbiten energi präglade hela den kortväxta gestalten, och han tycktes lägga flera tum till sin längd genom rak hållning och en spänstig, nästan militärisk gång. I motsättning till sitt älskvärda väsen var han i sitt tal karakteristiskt korthuggen. Vid sällskapliga tillfällen ljöd dock stämman lugnare och mera melodisk i sång, helst i Gluntar då lämplig sångarbroder var tillstädes. Han hade en stilla humor och var inte rädd för synbar självironi. Hänsynslöst anlitande sina resurser, spexade han fram en av aporna i Madagaskars urskog med naturtrohet och inlevelse i sådan grad att rollskapelsen knappast har överträffats.

Harry Guldberg

Torsten Arnéus avled den 10 augusti 1961 å Sophiahemmet i Stockholm efter att ha vårdats där i två år. Han var då 52 år gammal.

Han avlade med. lic. i Uppsala 1940. Efter förordnanden huvudsakligen vid undervisningssjukhusen i Uppsala och Stockholm var han 1945 läkare vid Röda Korsets och Civilförsvarsstyrelsens detachment i bl. a. Lübeck; chef för Rådna Barnens efterkrigshjälp i Österrike, Ungern, Rumänien och Jugoslavien 1946—47; Chief Field Observer i Unicef 1947—49; överinspektör för vården av psykiskt efterblivna och epileptiker samt föredragande i ärenden rörande psykisk barna- och ungdomsvård i Medicinalstyrelsen sedan 1949; Rådna Barnens delegat vid flyktingarbete i Mellaneuropa, Balkan och Turkiet.

Torsten Arnéus visade tidigt ett utpräglat intresse att hjälpa nödställda människor. Vid andra världskrigets slut kastade han sig omedelbart in i det internationella hjälparbetet. Vad han då lyckades uträtta imponerade djupt på alla, som kom i beröring med honom. Det var en period av rastlös aktivitet och osjälviskt arbete, då han trots svag hälsa ej unnade sig mycken vila. Han hade en ovanlig förmåga att komma i kontakt med människor och myndigheter, att vinna förtroende och tillgivenhet. Personlig charm, diplomatisk smidighet, konstruktiv organisatorisk talang, viljestyrka och mod ingick i hans utrustning. Även sedan han fått andra arbetsuppgifter tog han sig tid att personligen deltaga i internationellt hjälparbete.

Utan att eftersträva offentligt erkännande gjorde han en monumental insats för att hjälpa otaliga barn i det krigshärjade Europa.

Även vid uppbyggandet av vården för de psykiskt efterblivna i Sverige blev Torsten Arnéus en av de ledande. Han inlade stor förtjänst bland annat vid tillkomsten av 1954 års lag om undervisning och vård av psykiskt efterblivna och har verksamt bidragit till den personella och materiella uppbyggnaden av vårdanstalterna. Hans insatser inom detta fält kommer att bli bestående.

Torsten Arnéus hade många vänner här hemma i Sverige. Han hade ännu flera ute i Europa. Till hans sjuksäng kom en ständig ström av besökande, som ville visa sin tillgivenhet och beundran. Trots sin svåra sjukdom hade han alltid förmåga att meddela de, som kom för att hälsa på honom, något av sin positiva och varma livssyn.

Han var ovanligt fri från sentimentalitet. Bakom hans insatser låg ett brinnande intresse att praktiskt hjälpa de som ej kan hjälpa sig själva.

Nils Törnblom

Den 30/1 1962 avled lektorn i latin och grekiska vid Sundsvalls läroverk **Yngve Englund** efter en kort sjukdom. Han var född i Örebro, student där 1916 och kom samma år till Uppsala, där han var helklassiker.

Sina studier krönte han våren 1934 med filosofie doktorsgraden. Redan under studieåren verkade han som lärare vid Fjellstedtska skolan och efter en kortare tid vid katedralskolan i Lund utnämndes han 1937 till lektor i Sundsvall, där han sedan verkade till sin död ett par år före pensionsåldern.

Yngve Englund hade en gedigen klassisk och humanistisk bildning men var i lika hög grad känd för sin musikalitet. Han var under många år musikanmätlare i Sundsvalls Tidning, där hans kritik alltid var hovsam och positiv. Särskilt uppskattades han som kritiker av unga lovande muskförmågor för hans önskan att hjälpa fram dem i stället för att slå ned deras mod och förhoppningar. Han var själv en god pianist och glädde i olika sammanhang sina medmänniskor med sitt pianospel.

Jag träffade ofta Yngve Englund under Uppsalaåren och när vi sedan åter sammanstrålade i Sundsvall, tyckte jag han var tämligen oförändrad, samma glada, öppna väsen och samma glimt i ögat. Jag minns att han många gånger i slutet av 20-talet anmodades bli nationens förste kurator men han avböjde på grund av sitt skolarbete. Men han deltog ej så sällan i nationslivet och många äro de landsmän som minnas honom från dessa år.

Sven Frigell

Den 1/6 1961 avled socialläkaren i Uppsala **Will Kindstrand**. Han var född och uppvuxen på Snesta gård i Spelviks socken och genomgick Nyköpings läroverk med studentexamen avlagd 1927. Sin medicinska utbildning fick han i Uppsala och Stockholm och efter olika sjukhusförordnanden, militärläkartjänst i Strängnäs samt en tid som privatpraktiserande i Nyköping kom han 1951 som socialläkare till Uppsala, där åldringsvården och problem i samband med denna kom att i hög grad intressera honom. Han var även överläkare vid Uppsala stads slutna åldringsvård.

Will Kindstrand lärde jag känna redan 1918, då vi bodde på samma inackorderingsställe i Nyköping, det på den tiden kända och måhända beryktade »Possepalatset». Han var en glad och vänfast skolpojke, och hans kynne ändrades inte genom åren. I skolan var han en skicklig trampcyklist, som ständigt syntes iförd detta fortskaffningsmedel ända tills han på sin 18-årsdag fick en motorcykel, en stor Harley-Davidson, av sin fader. Och från den dagen utvecklade han sig till en lika skicklig motorcyklist som han förut varit trampcyklist. Vid något mognare år övergick han så till det bekvämare åkdonet bil, alltid lika entusiastisk för det bilmärke som han senast körde. Han var avhållsam ifråga om sprit och tobak utan att vara organiserad, det förra kanske delvis

beroende på hans motorintresse. Så vitt jag kan minnas deltog han ej i nationens fester, vilket måhända hade liknande orsak.

Jag minns Will Kindstrand som en vänlig, glad och rakryggad vän och kollega, och säkerligen passade hans kynne och livsåskådning väl att handhava vården om gamla och sjuka människor.

Sven Frigell

Gunnar Lager, student i Strängnäs 1902, började som posttjänsteman, men kom 1903 till Uppsala och blev fil. kand. 1908. Han fortsatte sitt arbete i postens tjänst, avancerade hastigt och slutade som generaldirektör.

Han åtnjöt ett utomordentligt anseende, både som postexpert och som människa. Förde ofta Sveriges talan i arbetet inom det internationella postväsendet. Vid världspostkongressen i Brüssel 1952 var han kongressens ålderspresident och talman.

Många vänner sörja honom. De minnas honom som en god, klok och handlingskraftig man.

M. Essén

Den 28 oktober 1961 omkom vid en bilolycka juris kandidaten **Bo Nordenborg** från Norrtälje. Sorgebudet drabbade många hårt och väckte inte minst bland många landsmän av Södermanlands-Nerikes nation stor sorg och saknad.

Bo Nordenborg var född i Örebro den 5 februari 1932, avlade studentexamen vid Karolinska läroverket i Örebro 1950 och inskrevs året därpå vid Uppsala universitet, där han 1958 avlade juris kandidatexamen. Efter att en kortare tid ha upprätthållit en befattning som akademiskamrerare vid Uppsala universitet fullgjorde han sin tingstjänstgöring vid Mellersta Roslags domsaga i Norrtälje. Därefter och fram till sin död innehade han en befattning som sekreterare vid Svenska arbetsgivareföreningen i Stockholm.

Bo Nordenborg tog under hela sin Uppsalatid livlig del i nationsarbetet. Han har bland annat varit ledamot av nationsnämnden och förvaltningsdirektionen, sekreterare i Stiftelsen Södermanlands-Nerikes nations studentbostäder, deputerad i studentkårens direktion samt nationsfotograf. Alla sina uppdrag fullgjorde han med stort nit och intresse. Till senior på nationen valdes han 1956.

Men dessa notiser säger icke mycket om människan Bo Nordenborg. Den som skriver dessa rader har känt honom alltsedan gymnasieåren i Örebro. Det var dock först under Uppsalatiden som vår bekantskap

mognade till djup vänskap. Bo Nordenborg var en helgjuten personlighet, hjälpsam och orädd. Han var en människa, där begåvning och karaktär på ett lyckligt sätt förenades. Han var lika mycket humanist som jurist. Skönlitteratur, historia och klassisk musik var bara några av hans favoritämnen. Hur många gånger överraskade jag honom inte på hans studenttrum på Arkadien eller på nationsvinden med t. ex. att stående, med partituret i den ena handen och med taktpinnen i den andra, dirigera en, som jag förmodar, tänkt filharmonisk orkester. Han var impulsiv och hade ett livligt temperament. I diskussionerna engagerade han sig ofta hårt. Många minns väl hans karakteristiska handrörelser, som skulle ge eftertryck åt hans åsikter. Han var en duktig idrottsman. Under många år var han nationslagets självskrivne målvakt i bandy, fotboll och handboll. Bo Nordenborg saknades sällan på nationsfesterna. Han spred alltid trivsel och glädje omkring sig och var alltid med på allehanda glada upptåg.

Närmast sörjande är hans maka Birgitta, född Solén, även hon nationsmedlem, samt en minderårig son.

Den förtrognaste kamratkretsen har förlorat en länk. Stor blir saknaden efter den gode och trofaste vännen. Du skall leva i våra hjärtan, där en värd rests över den vänskap, som trotsar tiden.

Jan Hultgren

Einar Sandén blev 72 år gammal. Han gick bort en vacker februardag, då solen stod som ett eldklot över vintriga slätter. Friluftsmänniskan segnade ner ute i det fria under en av de långpromenader han älskade.

Einar Sandén stod mig nära som släkting och som vän. Det känns konstigt att nu skriva minnesord över honom i stället för att som nationens förste kurator sända honom en inbjudan till det kamratmöte, i vilket jag vet han hoppades kunna delta.

Einar Sandén var prästson från Askersund och kom efter studentexamen 1908 vid Karolinska läroverket i Örebro till Uppsala, där han avlade fil. mag.-examen år 1912 med ämnena matematik, fysik och kemi. Hans studieresultat visade mot högre studier, men tyvärr saknades de materiella resurserna. I stället fick han jämsides med studierna arbeta som informator och genast efter grundexamen gå ut i förvärvslivet.

Efter mångårig tjänstgöring å Norra Real blev han år 1924 ordinarie läroverksadjunkt i Skara, där hans släkting den gamle sörmlandnerkingen Robert Larsson då var rektor. Återkom år 1929 till Stock-

holm, där han till pensioneringen både som adjunkt och rektor ägnade Vasa realskola sina krafter.

Einar Sandén var som lärare sträng, men omtyckt. »Den som inte kan styra en klass med ögonen borde inte bli lärare», hörde jag honom en gång säga, samtidigt som de karaktäristiska rynkorna kring ögonen inramade det man med en sliten schablon kan kalla glimten i ögat.

Under många år var han Skolöverstyrelsens eftergranskare av de skriftliga proven i matematik i realexamen. Han tillhörde under en följd av år styrelsen i Läroverkslärarnas riksförbund samt var en verksam ledamot i Skidfrämjandet, som tidigt tilldelade honom sin stora guldmedalj. Utgav tillsammans med Gejrot och Räf lärarmatrikeln år 1946.

Han efterlämnar närmast maken Irma, född Sandberg samt sonen Sten, sonhustru och barnbarn.

Einar Sandén upprätthöll hela sitt liv kontakten med sin gamla nation. Under sin uppsalatid spelade han bastuba i Hornboskapen — det var då svårt att säga, vilket som var störst, den kortvuxne utövaren, instrumentet eller de toner som frambringades.

I nationsoperan På Madagaskar agerade han en av de enligt samtida vittnesbörd legendariska aporna i 1911 års föreställning, och han var bl. a. med på den spejturné i väster- och österled, som vid hemkomsten avslutades med fyra fullsatta föreställningar på Albert Ranfts klassiska Svenska Teatern.

För mig var det fest, när Einar Sandén kom till Uppsala och det känns tomt att ej mer få möta honom, där han kom glad, vänfast och med en humorfylld och glasklar syn på tillvaron.

Ake Berglund

Landssekreterare **Elias Stenius** har avlidit efter en längre tid av avtagande krafter och några veckors svår sjukdom, 82 år gammal. Elias Stenius har utfört sin ämbetsmannagärning inom länsstyrelserna och kom efter att ha tjänstgjort som länsassessor inom Värmlands län såsom landssekreterare till Uppsala. Stenius var en skicklig ämbetman och hans arbete präglades av lugn saklighet. Av plikt känsla och ambition gav han också åt sitt arbete fulla måttet av sin kraft. Hans hjärta var emellertid förankrat inom helt andra områden. Han var en god utövande konstnär. Hans målningar pryda många hem och en stor vänkrets bevarar med pietet de små av honom själv målade julkort, varmed han alltid ihågkom sina talrika vänner.

Under sin Karlstad-tid nedlade han ett utomordentligt förtjänstfullt arbete för tillkomsten av Värmlands museum.

Hans kärlek till vackra saker tog sig tidigt uttryck i samlarintresse och han och hans maka inredde åt sig ett hem, som var lika mycket ett museum som ett hem, men ett trivsamt museum.

Nedtecknaren av dessa minnesord lärde känna honom som ordförande i Uppsalabanken 1933, då han i en för banken brydsam situation inte tvekade att påtaga sig ansvaret och början att vara bankens ordförande. Hans aldrig rubbade lugn och saklighet var till ett väsentligt stöd för bankens styrelse, och utåt betydde hans kända rättrådighet en förtroendevinnande faktor för banken.

Under sin studenttid deltog **Elias Stenius** med intresse i nationslivet och under sina senare Upsalaår var han en högt skattad gäst hos Södermanlands-Nerikes Nation vid de tyvärr icke alltför talrika tillfällen då han hade tillfälle att delta. Under kamratmötet 1957 var han äldste närvarande landsman.

Elias Stenius var en älskvärd människa. Han hördes aldrig säga ett ont ord om dem som kanske han skulle haft anledning att säga hårda ord om.

Josef Anér

Yelverton Tegner föddes den 10 dec. 1877 i Liverpool, där hans far var sjömanspastor. Vid 19 års ålder tog han studentexamen vid Uppsala h. allm. läroverk och började studera medicin. Hans mor, som blivit änka, startade vid Rundelsgränd 9 det välkända »Tegnerska matlaget», som dess medlemmar bevara i tacksamt minne. Bland dem, som tillhörde matlaget, var två blivande Strängnäsbor, biskop Gustaf Aulén och rektor Albert Falk.

I Tegnerska matlaget stod sången högt i kurs. Inte mindre än fem OD-ister med för kvartettsång lämpliga röstlägen tillhörde matlaget, varför kvartettsång odlades flitigt. Yelverton var själen i matlagets sångarliv. Han var utrustad med en sällsynt både mjuk, vacker och omfångsrik tenorbaryton, som han behandlade mycket musikaliskt. Han kom tidigt in i OD och deltog i många av OD:s sångarfärder, bl. a. till Paris 1900 och till Wien och Budapest 1905. Även S. H. T. lade tidigt beslag på denna fina tenor, levande sångarsjäl och förnämliga personlighet.

Efter med. kand. i Uppsala 1903 förlade han sina studier till Stockholm, där han blev med. lic. 1909. Samma år flyttade han till Wäxjö, där han 1929 blev provinsialläkare. Han gjorde sig i högsta grad uppskattad av sina patienter på grund av sin aldrig svikande omsorg och outtröttliga hjälpsamhet.

Han var den verkliga sångarsjälen. Att sjunga kvartett hörde för honom till livets högsta goda. I Wäxjö startade han den »Tegnerska

kvartetten», som länge var synnerligen uppskattad. Och då de gamla »Hedenbladarne» började samlas i Uppsala två gånger årligen för att uppliva gamla sångarminnen, var han trots den långa resan Wäxjö—Uppsala en av de trognaste och mest outhärliga. Han skydde inga besvär för att få delta i dessa sångarträffar. Det är betecknande, att då han och hans gamle stämkamrat i OD, Olof Molund i höstas gick bort, var därmed »Hedenbladarnas» sångarsaga all. Han avled den 12 nov. 1961.

Yelverton Tegner lämnade efter sig minnet av en god och älskvärd människa och en äkta sångarbroder.

Olof Bratt

Den 19 juli avled kyrkoherde **Torsten Zetterquist** i Vårdinge i en ålder av endast 61 år. Sörmlänning till börden blev han sin hembygd trogen. 1920 avlade han folkskollärarexamen och blev efter akademiska studier fil. kand. 1924 och teol. kand. 1927. Samma år prästvigdes han för Strängnäs stift i Uppsala domkyrka av Nathan Söderblom. Efter förordnanden i Åker och Länna församlingar blev han 1933 kyrkoherde i Vårdinge.

Vid hans bortgång nedtecknade kontraktsprosten Eric Lundberg, Björnlunda, följande minnesord över kyrkoherde Zetterquist:

I 28 år fick Torsten Zetterquist vara kyrkoherde i Vårdinge mångomtalade pastorat och bebo den vackra prästgården Sjögård vid Sillens långa sjö. Liksom sina företrädare där älskade Torsten Zetterquist sitt fagra Vårdinge och tog del i sin församlings liv och vårdade med kärlekfullt sinne bygdens traditioner och det kyrkliga arv, som han fick taga ansvar för, och där restaureringen 1957 av den gamla medeltidskyrkan bär vittnesbörd om kunnsighet och blick för det konstnärliga. Med en ödmjuk tro, förankrad i Guds ord, samlade han församlingsborna omkring sin predikstol och fick glädja sig åt rika kollekter icke minst till svenska kyrkans mission, vars kontraktsombud han var sedan många år.

För oss ämbetsbröder i Daga kontrakt står Torsten Zetterquists bild med den en smula inåtvända och eftertänksamma blicken men med det varma och trofasta hjärtat i stilla ljus. Budet om hans hastiga bortgång har djupt gripit in i vår skara.

E. Lundberg

Landsmännen

1. Nyinskrivna landsmän,

	Född	Studentex. i	Fak.
Ingrid Ahlstrand	26/5 30	Tönsberg, Norge	vt 61 H
Kristina Kjellin	11/5 40	Ludvika	vt 61 H
Gerd Olsson	12/2 39	Fagersta	vt 61 H
Lars Bertilsson	23/9 36	Örebro	vt 61 H
Lars Thanderz	10/6 34		vt 61 N
Nils Hollander	21/9 39	Eskilstuna	vt 61 N
Marianne Sandin	2/10 37	Örebro	vt 61 T
Agneta Gustafsson	10/11 39	Södertälje	vt 61 N
Bengt Mårtensson	5/8 40	Örebro	vt 61 J
Kjell Cervall	17/2 38	Södertälje	vt 61 J
Linnéa Johansson	4/2 17	Göteborg	vt 61 H
Bengt Fredriksson	5/11 31		vt 61 H
Lilian Westerlund	24/6 36	Helsingfors, Finland	vt 61 H
Randi Björgul	18/4 35	Stavanger, Norge	vt 61 H
Ingrid Ebbsjö	18/9 38	Visby	vt 61 H
Lars Nordlund	1/10 39	Köping	ht 61 J
Anthony Sammartino	14/2 36	Italien	ht 61 H
Kurt Andersson	19/9 38	Katrineholm	ht 61 N
Maja Blidberg	1/3 17		ht 61 H
Gunilla Engdahl	10/1 42	Örebro	ht 61 H
Bengt Ekström	9/1 26	Örebro	ht 61 H
Roger Brandt	8/1 41		ht 61 N
Curt Hjukström	11/3 40	Solbacka	ht 61
Eva-Maria von Scherling	9/9 42	Strängnäs	ht 61 H
Margareta Österberg	5/11 42	Nyköping	ht 61 H
Anna-Lisa Nyqvist	23/3 41	Örebro	ht 61 H
Friedemann Langenbeck	21/1 39	Warburg, Tyskland	ht 61 T
Sten Magnusson	6/1 40	Strängnäs	ht 61 Hs
Lars Malmberg	28/3 42	Örebro	ht 61 H
Svea-Lisa Tidblom	1/9 41	Örebro	ht 61 H
Viva Bergman	30/1 42	Eskilstuna	ht 61 H
Barbro Dahlbom	19/7 41	Stockholm	ht 61 Hs
Monica Larson	20/1 42	Katrineholm	ht 61 H
Barbro Arestad	9/9 41	Katrineholm	ht 61 H

Margareta Ljungströmer	7/5	42	Eskilstuna	ht	61	H
Gun Fager	21/4	41	Eskilstuna	ht	61	T
Barbro Carlsson	24/8	41	Eskilstuna	ht	61	H
Lars Göran Wahlin	3/6	41	Eskilstuna	ht	61	J
Lars-Olov Nilsson	11/2	40	Eskilstuna	ht	61	J
Åke Hagman	17/9	40	Eskilstuna	ht	61	J
Åke Löfgren	9/3	41	Eskilstuna	ht	61	H
Karin Tener	16/7	41	Örebro	ht	61	N
Anita Harriman	21/5	41	Örebro	ht	61	N
Bengt Vegfors	14/2	39	Solbacka	ht	61	N
Ilona Avalaht	17/8	41	Nyköping	ht	61	N
Trygve Lundblad	23/7	40	Brännkyrka	ht	61	N
Leif Svensson	10/7	40	Örebro	ht	61	N
Jan Johansson	25/4	40	Katrineholm	ht	61	N
Sven Erik Sterner	16/2	40	Strängnäs	ht	61	Hs
Bo Bergman	11/3	40	Örebro	ht	61	H
Bo Nordstrand	27/3	41	Strängnäs	ht	61	H
Gudrun Sjögren	12/5	42	Nyköping	ht	61	H
Birgitta Bergman	4/3	41	Örebro	ht	61	N
Olle Alexandersson	29/6	42	Strängnäs	ht	61	N
Lars Gotborn	22/5	39	Örebro	ht	61	N
Margareta Eriksson	3/9	40	Katrineholm	ht	61	N
Ann-Britt Karlsson	9/10	41	Nyköping	ht	61	H
Kerstin Åqvist	7/4	40	Örebro	ht	61	N
Ingrid Nyqvist	17/4	40	Örebro	ht	61	Hs
Dagmar Ericson	13/12	39	Södertälje	ht	61	H
Mats Berger	13/5	40	Strängnäs	ht	61	Hs
Gunilla Runnsjö	2/3	41	Strängnäs	ht	61	N
Claes Blomkvist	22/1	42	Eskilstuna	ht	61	N
Ann-Marie Ljungberg	30/7	42	Nyköping	ht	61	H
Ing-Marie Nilsson	4/3	39	Katrineholm	ht	61	H
Gertrud Tano	17/3	30	Stockholm	ht	61	N
David Börstad	7/9	39	Nyköping	ht	61	Hs
Sten Ullerstad	16/4	41	Eskilstuna	ht	61	H
Harriet Johnson	1/8	36	Stockholm	ht	61	H
Anders Sclander	9/12	40	Örebro	ht	61	H
Sonia Edberg	15/2	43	Eskilstuna	ht	61	N
Mats Sundberg	23/1	40	Katrineholm	ht	61	T
Agneta Axelsson	2/5	41	Eskilstuna	ht	61	H
Barbro Brinck	28/6	41	Uppsala	ht	61	H
Agneta Brun	19/10	41	Eskilstuna	ht	61	H
Anitha Carlsson	14/9	40	Nyköping	ht	61	H
Eva Danielson	20/8	40	Stockholm	ht	61	H

Gunilla Ekström	30/6	41	Eskilstuna	ht	61	H
Christer Ekwall	31/7	39	Strängnäs	ht	61	N
Göran Eriksson	5/5	41	Örebro	ht	61	N
Per Olov Eriksson	6/12	37	Örebro	ht	61	N
Staffan Giertz	6/3	40	Nyköping	ht	61	Hs
Ann-Margret Grzechnik	1/4	35	Uppsala	ht	61	H
Britta Ingevall	29/4	41	Eskilstuna	ht	61	H
Hans Jeffner	11/8	39	Örebro	ht	61	N
Anita Johansson	6/6	38	Örebro	ht	61	H
Kiki Johansson	20/6	43	Uppsala	ht	61	H
Hans Jönsson	5/8	42	Örebro	ht	61	J
Vivian Karlberg	11/5	41	Köping	ht	61	H
Sten Kihlberg	6/3	39	Örebro	ht	61	N
Björn Kinberg	29/5	39	Katrineholm	ht	61	H
Staffan Korsgren	8/3	42	Örebro	ht	61	M
Öivo Kuusk	23/4	43	Örebro	ht	61	N
Sven Olov Larsson	12/1	40	Örebro	ht	61	N
Carl Lindberg	18/5	41	Örebro	ht	61	N
Bengt Magnusson	7/7	40	Eskilstuna	ht	61	Hs
Kristina Malmnäs	3/8	40	Katrineholm	ht	61	Hs
Örjan Mattson	3/5	41	Örebro	ht	61	N
Marianne Nyström	1/7	41	Örebro	ht	61	N
Rune Olsson	27/11	38	Örebro	ht	61	T
Siv Persson	10/4	41	Örebro	ht	61	N
Hans Ronquist	19/4	39	Örebro	ht	61	J
Per-Olof Ringquist	15/1	38	Nyköping	ht	61	Js
Ulf Rothman	19/5	42	Örebro	ht	61	M
Bo Rydstedt	10/12	41	Umeå	ht	61	J
Jörgen Ryman	12/5	41	Örebro	ht	61	H
Mats Schöldt-Tigerström	30/5	40	Stockholm	ht	61	H
Roland Strömberg	5/9	39	Eskilstuna	ht	61	N
Gunnela Sundelin	5/10	41	Eskilstuna	ht	61	N
Laila Tjärnström	3/8	41	Eskilstuna	ht	61	H
Lars Wolf	2/6	36	Stockholm	ht	61	H
Agneta Zetterberg	30/9	41	Hallsberg	ht	61	H
Sven Åberg	6/4	40	Saltsjöbaden	ht	61	J
Anne-Marie Åkerström	6/1	42	Örebro	ht	61	Hs
Lars-Olof Allard	27/1	43	Nyköping	ht	61	H
Eva Betnér	2/4	41	Gubbängen	ht	61	T
Jan Ernbacke	12/2	39	Katrineholm	ht	61	N
Birgit Danielsson	24/7	40	Katrineholm	ht	61	H
Karin Ebeling	31/1	40	Eskilstuna	ht	61	H
Birgitta Engkvist	10/1	42	Katrineholm	ht	61	H

Marianne Eriksson	19/3	42	Örebro	ht	61	H
Bengt Hellström	15/5	40	Örebro	ht	61	Js
Ragnhild Holm	26/11	41	Eskilstuna	ht	61	T
Håkan Johannesson	15/5	41	Örebro	ht	61	N
Jan Venge	28/9	41	Uppsala	ht	61	N
Roland Karlsson	11/3	39	Eskilstuna	ht	61	H
Karin Larsson	15/3	40	Örebro	ht	61	N
Monika Magnusson	3/5	40	Örebro	ht	61	Hs
Ingegerd Nilsson	4/2	41	Södertälje	ht	61	N
Bernt Nordenborg	5/12	41	Örebro	ht	61	Hs
Anders Lundén	4/8	41	Strängnäs	ht	61	N
Britt Palmberg	12/8	40	Örebro	ht	61	H
Kurt Persson	7/11	39	Eskilstuna	ht	61	N
Björn Ringström	20/5	39	Katrineholm	ht	61	N
Karl-Axel Sandahl	17/3	40	Örebro	ht	61	N
Christina Tibblin	25/7	42	Uppsala	ht	61	H
Bert Thrybom	15/5	41	Örebro	ht	61	H
Gustaf Widström	5/3	39	Örebro	ht	61	N
Agneta Ylander	16/1	42	Bromma	ht	61	H
Maud Ewertson	28/1	35	Örebro	ht	61	H
Ruth Olsson	12/2	39	Örebro	ht	61	H
Monica Hultgren	11/5	41	Örebro	ht	61	H
Gun Johansson	20/9	41	Örebro	ht	61	Hs
Anders Thulin	14/2	39	Vänersborg	ht	61	N
Louise Wachtmeister	4/9	41	Nyköping	ht	61	M
Gunilla Pehrson	30/7	40	Södertälje	ht	61	H
Gena Berglund	16/7	42	Örebro	ht	61	H
Gudrun Lundkvist	13/11	40	Hallsberg	ht	61	H
Marianne Fors	31/3	40	Hallsberg	ht	61	H
Anita Andersson	12/12	42	Hallsberg	ht	61	H
Birgitta Ryberg	12/11	41	Hallsberg	ht	61	H
Björn Alm	2/8	41	Eskilstuna	ht	61	M
Lennart Pålryd	24/4	40	Strängnäs	ht	61	N
Elisabeth Åberg	10/1	41	Bromma	ht	61	H
Stefan Larsson	20/2	40	Örebro	ht	61	H
Rune Lidholt	30/5	37		ht	61	N
Birgit Persson	1/9	41	Örebro	ht	61	H
Erik Essén	4/8	39	Enskede	ht	61	H
Jüri Männik	4/7	43	Örebro	ht	61	M
Gunnar Alm	27/1	42	Örebro	ht	61	M
Göran Hartman	19/11	39	Örebro	ht	61	H
Per-Olof Wejnarth	3/4	42	Örebro	ht	61	N
Rolf Andersson	12/7	40	Katrineholm	ht	61	N

Jan Barklund	13/2	41	Örebro	ht	61	H
Ronny Bergman	20/4	40	Eskilstuna	ht	61	N
Per Arne Carlsson	26/12	40	Örebro	ht	61	N
Margareta Corell	12/4	43	Solbacka	ht	61	H
Gudmund Danielson	28/4	42	Örebro	ht	61	T
Ulla-Britt Forsberg	19/1	42	Nyköping	ht	61	H
Maud Hjertqvist	9/11	41	Örebro	ht	61	H
Håkan Håkansson	31/5	37		ht	61	N
Lars Ivarson	6/4	40	Hallsberg	ht	61	N
Mari-Ann Karndahl	29/10	41	Örebro	ht	61	H
Lars-Johan Larsson	3/7	40	Karlskoga	ht	61	H
Birgitta Lindecrantz	23/6	41	Eskilstuna	ht	61	
Ulla Skoog	20/8	41	Örebro	ht	61	H
Bo Otterlid	21/8	41	Örebro	ht	61	H
Olavi Raidl	20/3	41	Nyköping	ht	61	H
Marie-Louise Svalin	12/5	40	Nyköping	ht	61	H
Anna Wahlberg	19/8	41	Växjö	ht	61	N
Ingrid Warne	29/12	39	Katrineholm	ht	61	H
Marie-Louise Wormsdorff	8/3	43	Linköping	ht	61	H
Britta Östlund	21/6	20	Norrköping	ht	61	H
Rolf Engwall	6/7	40	Hallsberg	ht	61	N
Bo Elwin	10/8	40	Örebro	ht	61	H
Börje Finnstedt	3/7	39	Örebro	ht	61	T
Karl-Göran Hogman	28/10	37	Eskilstuna	ht	61	N
Björn Karlstam	1/12	39	Örebro	ht	61	N
Christer Lagerstedt	27/2	41	Örebro	ht	61	N
Olof Norbohm	4/10	41	Örebro	ht	61	H
Göran Sandberg	6/12	39	Örebro	ht	61	H
Christina Svedlund	31/3	41	Örebro	ht	61	H
Nils Wahlberg	2/1	37	Uppsala	ht	61	N
Elisabeth Ågärde	2/6	41	Örebro	ht	61	H
Marjorie Melvin	2/11	40	USA	ht	61	H
Hans Rulin	20/5	40	Örebro	ht	61	H
Siv Britt Carlsson	7/2	42	Örebro	ht	61	N
Olof Sandström	16/2	42	Nyköping	ht	61	N
Margareta Alexanderson	12/8	41	Södertälje	ht	61	H
Gunnar Nordholm	19/11	39	Eskilstuna	ht	61	N
Lars Svärd	23/3	41	Örebro	ht	61	N
Gert Hansson	18/2	38		ht	61	N
Gunilla Hanzon	9/2	39	Örebro	ht	61	H
Astrid Pettersson	19/11	40	Södertälje	ht	61	N
Ulf Kallner	19/7	41	Stockholm	ht	61	T
Kerstin Malm	24/12	43	Solna	ht	61	T

Ingrid Widén	7/5 30	Nyköping	ht 61 T
Kaarina Kostamo	6/4 37	Eskilstuna	ht 61 H
Bo Berlin	12/3 38		ht 61 N
Lars Ekengren	27/7 29	Hässleholm	ht 61 M
Ove Larfors	26/9 40	Katrineholm	ht 61 N
Nils-Erik Hansson	1/3 40	Nyköping	ht 61 N
Carl-Gustaf Brolin	13/5 40	Örebro	ht 61 H
Birgitta Kärger	2/9 42	Stockholm	ht 61 H
Kerstin Ljunggren	24/5 42	Eskilstuna	ht 61 H
Anders Elérus	1/1 21		ht 61 N
Edward Smith	16/1 39	Skottland	ht 61
Per Svanström	24/7 40	Eskilstuna	ht 61 H
Olof Hultén	22/5 42	Uppsala	ht 61 Hs
Mats Åstedt	22/9 38	Södertälje	ht 61
Leif Akerblom	1/1 42	Eskilstuna	ht 61 N
Maud Andbro	7/7 40	Hallsberg	ht 61 H
Ingeborg Nygård	13/5 41	Karis, Finland	ht 61 H
Allyn Lund	1/2 31	Köpenhamn, Danm.	ht 61 H
Gunilla Kindstrand	8/1 42	Uppsala	ht 61 H
Anders Eriksson	27/2 41	Uppsala	ht 61
Ingrid Åqvist	5/1 38	Örebro	ht 61 H
Staffan Karlung	23/11 28	Stockholm	ht 61 N
Olof Sandström	18/10 40	Södertälje	ht 61 N
Stefan Ericsson	22/7 40	Örebro	ht 61 J
Ake Granlund	28/4 14	Borgå, Finland	ht 61
Lars Berglöf	7/2 38	Stockholm	ht 61 H
Holger Rydzelius	11/7 09	Eskilstuna	ht 61 H
Christina von Bergen	13/11 38	Strängnäs	ht 61 H
Martin Salomon	15/6 36	Spanien	ht 61 N
Sven Kyllenius	11/5 35	Uppsala	ht 61 H
Birgitta Smedeby	26/6 37	Uppsala	ht 61 H
Karin Andersson	17/3 42	Mariestad	ht 61 H
Karl-Arne Sandvik	30/8 41	Eskilstuna	ht 61 H
Ulf Fredriksson	25/12 34		ht 61 H
Per Ekengren	1/8 41	Eskilstuna	vt 62 N
Marianne Palmberg	11/9 40	Örebro	vt 62 H
Einar Sigge	1/9 34	Örebro	vt 62 H
Lars Johansson	19/10 39	Eskilstuna	vt 62 N
Gunilla Strömberg	22/12 41	Hallsberg	vt 62 H
Anna-Lisa Larsson	4/8 41	Nyköping	vt 62 H
Anreas Ådahl	29/9 38	Stockholm	vt 62 H
Katarina Molén	14/10 41	Örebro	vt 62 H
Maud Carlson	27/9 39	Strängnäs	vt 62 H

Karl-Gustaf Flodmark	19/11 09	Stockholm	vt 62 H
Peter Celsing	14/12 35	Strängnäs	vt 62 Hs
Birgitta Reiland	21/6 41	Örebro	vt 62 H
Ingrid Bylund	15/4 37	Örnköldsvik	vt 62 N
Bertil Lundqvist	19/11 38	Hallsberg	vt 62 H
Reidun Hannerz	5/4 40	Örebro	vt 62 H
Lillian Lundgren	26/12 33	Halmstad	vt 62 N
Klas-Göran Brege	24/5 42	Nyköping	vt 62 M
Lennart Larsson	18/4 28	Stockholm	vt 62 N
Torsten Henriksson	27/6 34	Kristianstad	vt 62 H
Rolf Schwerin	13/5 41	Västerås	vt 62 H
Kaarina Sundberg	19/6 37	Finland	vt 62 H
Göran Ekström	28/12 39		vt 62 N
Anne-Marie Nilsson	7/11 30	Stockholm	vt 62 T
Björn Engblom	28/11 40	Eskilstuna	vt 62 H

2. Examinerade.

TEOLOGISKA FAKULTETEN:

Teologie licentiatexamen:

1961 7/11 Carl Strandberg

Praktisk-teologiska prov:

1961 9/5 Gunnar Lanninger

15/12 Birgitta Almberg

Ragnar Norrman

Per Söderberg

Teologie kandidatexamen:

1961 7/4 Ragnar Norrman

8/5 Birgitta Almberg

7/10 Per Söderberg

7/11 Ingemar Gustafsson

1962 7/2 Lars Calltorp

Efterprövning i teologie

kandidatexamen:

1961 7/11 Carl Strandberg

JURIDISKA FAKULTETEN:

Juris kandidatexamen:

1961 5/5 Stig Källström

27/5 Leif Steneberg

14/6 Lars Ekman

7/11 Erik Larsson

23/12 Bo Holmqvist

Åke Saldeen

1962 17/1 Hans Corell

7/3 Carl-Erik Arçini

MEDICINSKA FAKULTETEN:

Medicine licentiatexamen:

1961 13/5 Urban James

1962 7/3 Lars Jorulf

Medicine kandidatexamen:

1961 7/6 Staffan Sjögren

Jan Säfvenberg

7/9 Margareta Karlén

27/12 Håkan Ekholm
Gunilla Lund-Andersson

7/7 Gunnar Dankert
7/12 Gunvor Stolt
1962 7/3 Kerstin Neijbert

HUMANISTISKA FAKULTETEN:

Filosofie licentiatexamen:

1961 8/5 Rudolph Charles Ellsworth
7/6 Lars Lönnroth
Richard Ringmar
Bo Sköld
Göran Sörbom

Filosofie ämbetsexamen:

1961 8/5 Britt Andersson
Kerstin Lidman
7/6 Bo Götberg
Curt Johanson
Bengt Nordberg
Kerstin Rådström
Rune Wilsby
7/7 Lars Quennerstedt
7/9 Maj Edvardsson
Sven Jonsson
7/10 Kurt von der Marwitz
Margaretha Samuelsson
7/11 Tore Revander
1962 8/1 Mats Eklöf
Olle Johansson
Solveig Johansson
Anna Liljestränd
Olof Olsson
Sven-Gunnar Andersson
7/2 Lars Ehlin
Barbro Helgesson
Martin Johansson
7/3 Bo Eriksson
Erling Thuringer

Efterprövning i filosofisk ämbets- examen:

1961 8/5 James Cavallie
7/6 Richard Ringmar

Filosofie kandidatexamen:

1961 7/4 Reidar Larsson
Bernt Olsson
7/6 Kerstin Bredberg
Inger Jordhammar
Irene Masing
Marja Ranta
Bengt Samuelsson
Gunilla Sanmark
Göran Skånsberg
7/7 Knut Ellwyn
Bengt Strömberg
7/8 Margareta Eriksson
7/10 Birgitta Lagerstedt
Anders Lundgren
Harald Persson
7/12 Bengt Söderberg
1962 8/1 Orvar Starbäck
Hanna Våglin
Barbro Åslund
7/2 Ebba Kristina Carlson
Gunnar Hult
Kerstin Segerberg
7/3 Birgitta Granell
Bo Wilén

Efterprövning i filosofie kandidatexamen:

1961 7/6 Erik Larsson
Göran Sörbom

MATEMATISK-NATURVETENSKAP- LIGA FAKULTETEN:

Filosofie licentiatexamen:

1961 7/6 Lars Högberg
7/12 Anders Fröman

Filosofisk ämbetsexamen:

1961 7/4 Jan Isaksson
8/5 Lars Wikström
7/8 Britt Gustafsson
Olof Vingsbo
7/7 Peter Lindner
1962 7/2 Stig Westlund
Jan Backman
7/3 Ingrid Arfvidsson

7/6 Lennart Boström
Sven Grevsten
Volker Kasche
7/9 Gunilla Lund
7/10 Carl-Erik Löfving
1962 7/2 Birgitta Lodin

Till doktorer promoverades den 31
maj, efter avlagda prov:

Filosofie kandidatexamen:

1961 7/4 Stig Westlund

Göran Inger
Tryggve Sköld
Bo Knutsson Ljung

3. Avlidna.

Död	Inskr.	Född
12/8 1951 Karin Signe Sparr	1901 fil. kand.	30/1 1881
10/10 1959 Bror Nils Valfrid Elander	1902 sekreterare	12/10 1883
7/6 1961 Claes Wilhelm (Will) Kindstrand	1927 socialläkare	7/3 1907
4/6 1961 Einar Tomas Westblad	1911 f. d. lektor	21/12 1891
24/6 1961 Gustaf Olof Ohlsson	1912 läroverksadjunkt	1/2 1891
13/7 1961 Svea Vilhelmina Burelius	1918 prakt. läkare	28/7 1897
19/7 1961 Torsten Fredrik Zetterquist	1920 kyrkoherde	4/3 1900
19/8 1961 Oskar Magnus Torsten Arnéus	1929 överinspektör, leg. läkare	28/11 1908
5/10 1961 Gustaf Lundberg	1929 professor	11/11 1901
28/10 1961 Bo Folke Nordenborg	1951 jur. kand.	5/2 1932
12/11 1961 Karl Yelverton Tegner	1896 prakt. läkare	10/12 1877
19/11 1961 Viktor Johannes Lindberg	1922 affärsman	17/8 1898
7/12 1961 Knut Gunnar Kasimir Bretzner	1899 f. d. borgmästare	14/3 1880
14/12 1961 Oskar Elias Stenius	1899 f. d. landssekreterare	5/10 1879
28/12 1961 Gunnar Fredrik Emanuel Lager	1904 f. d. överdirektör	27/5 1883
2/1 1962 Evert Teodor Berggrén	1910 f. d. redaktör	11/10 1890
30/1 1962 John Yngve Lennart Englund	1916 lektor	11/2 1898
8/2 1962 Gunnar Olof Alm	1908 professor	29/9 1889
22/2 1962 Einar Nathanael Sandén	1908 läroverksadjunkt	17/5 1889

Nationens ämbetsmän under läsåret 1961 — 1962

<i>Inspektor:</i>	Professor Stig Claesson
<i>Proinspektor:</i>	Professor Torgny Segerstedt
<i>Förste kurator:</i>	Fil. mag. Åke Berglund
<i>Andre kurator:</i>	Pol. mag. Olle Johansson Fil. mag. Bengt-Olof Grönkvist
<i>Bibliotekarie:</i>	Fil. kand. Orvar Starbäck
<i>Skattmästare:</i>	Bankdirektör Ewert Jonson
<i>Klubbmästare:</i>	Fil. stud. Gösta Bergvall Fil. stud. Tom Åseskog
<i>Klubbmästarinna:</i>	Fil. stud. Ing-Mari Andersson Fil. stud. Kersti Byléhn
<i>Bitr. klubbmästare:</i>	Fil. stud. Tom Åseskog Fil. stud. Hans Norman
<i>Bitr. klubbmästarinna:</i>	Fil. stud. Kirsti Valvet Fil. stud. Christina Gombrii
<i>Arkivarie:</i>	Jur. stud. Ivan Svensson Fil. stud. Per Sörbom
<i>Teaterdirektör:</i>	Teol. stud. Krister Posse Fil. stud. Owe Adolfsson
<i>Musikanförelare:</i>	Fil. stud. Ulf Starbäck
<i>Sånganförelare:</i>	Med. kand. Nils Arnö
<i>Preparatförelare:</i>	Med. kand. Margareta Sundelin-Hahn Med. stud. Thorbjörn Svensson
<i>Idrottsledare:</i>	Fil. stud. Bo Eriksson Fil. stud. Bo Malmberg
<i>Internationell sekr.:</i>	Fil. stud. Lena Åman Fil. stud. Titti Leczinsky
<i>Nationsfotograf:</i>	Fil. stud. Björn-Viking Westerlund Fil. stud. Åke Källqvist
<i>Krönikör:</i>	Med. kand. Jan T. Verneholt Jur. stud. Lars Gombrii

Nationsnämnd:

Förste kurator (ordf.), Andre kurator, Klubbmästaren, fil. mag. Ingrid Arfvidsson (ht.), fil. stud. Lena Åhman (vt.), jur. stud. Lars Gombrii, pol. mag. Göran Andersson, jur. stud. Dag Forsselius.

Stipendienämnd:

Förste kurtar (ordf.), Andre kurator, fil. lic. Lars Högberg, fil. stud. Dagmar Verneholt, pol. mag. Göran Andersson, fil. kand. Lars Ehlin (sekr.), fil. mag., teol. kand. Anders Jeffner, med. kand. Ulf Lindsjö, jur. stud. Wolmar Sjöström, fil. mag. Bengt Jonsell.

Förvaltningsdirektion:

Adjunkt Ingvar Folkesson (ordf.), Skattmästaren, Förste kurator, Andre kurator (sekr.), stadsnotarie Ger Jalander, akademikamrerare Lars Mårdell, fil. kand. Anders Åman, överläkare Nils Brage Nordlander, fil. lic. Sylvia Boström.

Intendent för nationens studentbostäder:

Sigurd Ringh (ht.), K. P. Skarstedt (vt.)

Föreningar inom Nationen

Hornboskapens vänner:

Docent Lars Hellberg (ordf.)
Fil. kand. Stig Holmquist (sekr. o. skattm.)
Musikanförelaren
Överläkare David Melchersson
Fil. kand. Torgil Ringmar
Docent Carl Gösta Widstrand
Redaktör Carl-Uno Sjöblom

Självhjälpsföreningen:

Docent Erik Rankka (ordf.)
Fil. kand. Gunnar Westerlind (skattm.)

Sällskapet V. f. N.:

Med. kand. Jan Verneholt (ordf.)
Fil. mag. Bengt Jonsell (sekr.)
Lektor Matts Essén (skattm.)
Jur. stud. Åke Holm (skattm.)

Stiftelsen Södermanlands-Nerikes Nations studentbostäder

Stiftelsens styrelse:

nationens inspektör, professor Stig Claesson (ordf.),
nationens skattmästare, bankdirektör Ewert Jonson,
nationens förste kurator, fil. mag. Åke Berglund,
bankdirektör Elof Ekman, riksbankdirektör Jacob Hagströmer, disponent
Sture Nilsson, direktör Albin Rapp, ombudsman Sven Westin (stadens representant),
suppleant för stadens representant, vakant; fil. kand. Jörgen Ahlinder,
fil. lic. Lennart Bodström, adjunkt Ingvar Folkesson, akademiskamrerare
Lars Mårdell, fil. mag. Bengt-Olof Grönqvist (nationens andre kurator),
fil. kand. Håkan Berggren, överläkare Nils Brage Nordlander,
jur. kand. Hans Corell (sekr. ht 61), intendent K. P. Skarstedt (sekr. vt. 1962).

Stiftelsens arbetsutskott:

Herr Claesson (ordf.), Jonson, Mårdell (vik. ordf.), Folkesson, Nordlander,
Grönqvist. Sekreterare i styrelsen och arbetsutskottet: ht 1961 jur. kand.
Hans Corell, vt. 1962 intendent K. P. Skarstedt.

Utgående balanser i Nationens räkenskaper

1. Skattmästarens huvudbok 30 juni 1961.

Tillgångar: På bankräkning 15.523:32; På postgiro 37.381:15; Obligationer och aktier 389.823:83; I Fastigheten placerade fondmedel 544.441:80; Utlånat till Stiftelsen Södermanlands-Nerikes Nations Studentbostäder 81.166:35; Fastigheter: S:t Larsgat. 4 31.764:33, S:t Larsgat. 6 A 75.906:45, S:t Larsgat. 6 B 393.454:36, Kåbovägen 22 106.929:56, Rosendal 13 761.981:65, Hyresfordringar 16.382:78; Förskott 3.107:50. Summa kronor 2.457.863:08.

Skulder: Lån av fondmedel 544.441:80; Lån av reserverade medel 29.460:90; Inteckningslån 877.300:—; Reserverade pensionsmedel 12.600:—; Förskottshyror 12.210:25; Donationsrum 98.896:85; Nationsfonden 361.058:95; Stipendiefonden 486.051:—; Förskott 959:59; Reserverade medel 34.883:74. Summa kronor 2.457.863:08.

2. Studielånefondens huvudbok 30 juni 1961.

Tillgångar: På bankräkning 26.312:20; Fordringar av låntagare: Borgenslån 79.615:—, Borgensfria lån 4.400:—, Räntefordran 162:—, Summa kronor 110.489:20.

Skulder: Lån hos kreditgivare 71.000:—; Förvaltningskostnader 500:—; Reserverade medel 38.989:20. Summa kronor 110.489:20.

3. Andre kurators huvudbok 31/12 1961.

a. Huvudbok:

Tillgångar: Kontant 802:98; På postgiro 2.181:85; På bankräkning 29.966:61; Garantilån till Uppsala Studentkärs Kreditkassa 4.000:—; Förskott till handlånekassan 8.000:—; Inventarier under A. K:s vård 1:—; Inventarier under idrottsledarens och teaterdirektörens vård 1:—; Lager av legitimationskort m. fodral 120:—; Lager av frimärken 150:—; Festservis- och silver 10.000:—; Utestående fordringar: Terminsavgifter 1.821:28, Plikter 135:—; Telefon 30:77, Köket 1.425— Edéninsamlingen 12:—, Facklor 36:50 Fordran på krosskassan 150:05; Fordran på klubbmästaren 743:—, Summa kronor 59.577:04.

Skulder: Donationsfonder: Nationsmatrikelfonden 2.686:47, Fanfonden 455:47, Nationshistoriefonden 7.935:97, Porträttfonden 70:93, Pianofonden 675:70, Fackeltågsfonden 1.090:30; Kassareserver: Arvodens och löners konto 2.084:79, Fonderade medel på kökets konto 1.704:63, Skuld till Förvaltningsdirektionen 10.000:—, Fonderade medel på spex och kamratmötets konto 1.641:38, Fonderade medel på porträttkatalogens konto 198:98 Hembygdkassan 1.110:94, Preparatkassan 1.110:30, Internationella kassan 4.411:04, Musikkassan 327:80, Honorarietkassan 2.420:—, Bibliotekskassan 8.737:27, Flyktingstudentkassan 258:84, Andre Kurators Stödfond 12:30, Reservkassan 9.190:87, Nationskassan: Kapital 1.500:—, Ej erlagt bidrag till fastighetsförvaltning 1.500:—, Ej erlagda avgifter till Studentkårens grupplivförsäkring 248:—, Ej erlagda bidrag till Studentkårens internationella stipendiefond 205:06. Summa kronor 59.577:04.

b. Huvudbok för handlånekassan:

Tillgångar: Kassa 496:19; Bank 38:44; Postgiro 22:29; Utestående handlån 31/12 1961 12.100:—; Utestående räntefordringar 504:97. Summa kronor 13.160:99.

Skulder: Nationskassan 8.000:—; Handlånekassans kapital 5.160:99. Summa kronor 13.160:99.

4. Självhjälpsföreningens huvudbok 31 dec. 1961.

Tillgångar: Terminsavgifter 2.650:60; Ordinarie lån 13.675:—; Handlån 15.345:—; Handlåneräntor 4.435:95; Uplands Enskilda Bank 2.935:91; Kapitalsamlingsräkning 37.354:95; Räntefria borgenslån 17.355:—; Kassabehållning 1.397:17; Postgiro 2.916:88. Summa kronor 98.066:46.

Skulder: Grundfonden 23.150:42; Komminister Jonssons donationer 57.561:04; Räntefria borgenslån 17.355:—. Summa kronor 98.066:46.

Veteranerna

Räkenskaperna 1/4 1961—31/3 1962.

Ingående behållning: Sv. statens 3½ % obl. 1941 3.960:54; Å sparbank 543:73; Å postgiro 463:16. Summa kronor 4.967:43.

Inkomster: Avgift ss. ständig medlem 150:—; Årsavgifter 1.130:—; Räntor 166:20; Försålda majhälsningar 14:—. Kronor 1.460:20. Summa kronor 6.427:63.

Utgifter: Tryckning och exped. av 1961 års Majhälsning 2.374:84; Förvaltningskostnader 24:20; Bidrag till kurator 50:—. Kronor 2.449:04.

Utgående behållning: Sv. statens 3½ % obl. 1941 3.960:54; Å sparbank 8:93; Å postgiro 9:12. Kronor 3.978:59. Summa kronor 6.427:63.

Föreningens nämnd.

Valda ledamöter: Sven Frigell, lasarettsläkare (ordf.), Erik Wahlberg, förbundsdirektör (v. ordf.), Fritiof Söderbäck, direktör, Arne Furumark, professor, Lars Andér, med. lic. och Jonas Samzelius, f. d. Förste bibliotekarie.

Självskrivna ledamöter: Stig Claesson, professor, Nationens inspektor, Åke Berglund, fil. mag., Nationens förste kurator, Ewert Jonson, bankdirektör, Nationens skattmästare (föreningens skattmästare).

Ny medlem.

Redaktör Carl-Uno Sjöblom.

Avgifterna för 1962.

Årsavgiften till Veteranerna är 5 kronor. Ständig ledamot erlägger minst 50 kronor, understödjande ledamot 100 kronor. Avgiften erläggs lämpligast genom insättning å postgirokonto 25906, Södermanlands-Nerikes Nations Veteraner. Exemplar av tidigare årgångar av Majhälsning finnes alltjämt i lager. De försäljas till ett pris av 1:— per årgång. Varje landsman, som tillhört Nationen efter 1927 kan sålunda genom inköp av önskat antal Majhälsningar få en fyllig skildring av nationslivet under den egna studietiden.

Byggnadsfirman

ANDERS DIÖS AB

Donnas fodral

får bona pedal

chez

NILSSONS

Kungsängsgatan 20

*— vi har stans vackraste
student-skor*

*köp också män-skorna
hos oss*